

Nr 181.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ny stat för statens veterinärbakteriologiska anstalt m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för statens veterinärbakteriologiska anstalt, att tillämpas från och med år 1920, ävensom de av bemälda departementschef föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner;

dels förklara, att en var, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning vid statens veterinärbakteriologiska anstalt, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser, samt att den innehavare av ordinarie befattning vid nämnda anstalt, vilken icke före viss av Kungl. Maj:t bestämd dag anmäler, att han vill övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kan därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels, vid bifall härtill höja bestämda anslaget till statens veterinärbakteriologiska anstalt från kronor 26,700
med » 34,300
till » 61,000,

till följd varav med inräknande av ordinarie reservationsanslaget å 16,000 kronor till beredning av tuberkulin och sera m. m. ordinarie anslagen till ifrågavarande anstalt komma att uppgå till inalles 77,000 kronor;

dels ock för år 1920 å extra stat anvisa

till förstärkning av den i staten för statens veterinärbakteriologiska anstalt upptagna anslagspost till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m. ett förslagsanslag, högst	kronor 4,000,
till förstärkning av den i samma stat upptagna anslagspost till beredning av tuberkulin och sera m. m. ett reservationsanslag av	» 6,000,
till kostnader för inrättande vid ifrågavarande anstalt av anordningar för bakteriologisk köttkontroll ett förslagsanslag, högst	» 4,650,
samt till bestridande av en del av kostnaderna för utövande av dylik köttkontroll ett reservationsanslag av ..	» 2,900.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Petersson anförde:

Vid föredragning den 9 januari innevarande år av ärendena angående regleringen av utgifterna under nionde huvudtiteln för år 1920 meddelade jag i punkten 114, att löneregleringskommittén i betänkande den 10 december 1918 framlagt förslag till väsentliga förändringar i staten för statens veterinärbakteriologiska anstalt. Vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande var ärendet ännu under beredning. På grund härav har Kungl. Maj:t i nämnda punkt föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition angående ny stat för denna anstalt, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, i anslaget till samma anstalt beräkna en förhöjning från 42,700 kronor med 32,800 kronor till 75,500 kronor. Tillika har Kungl. Maj:t i punkten 115 föreslagit riksdagen att i avbidan å blivande proposition angående diverse behov vid ifrågavarande anstalt beräkna å extra stat för år 1920 ett anslag av 17,550 kronor. Sistnämnda framställning sammanhänger delvis med frågan om den nya staten men beror till en del av väckt fråga om anordnande av bakteriologisk köttkontroll vid anstalten.

Nuvarande
stat m. m.

Vid 1908 års riksdag fattades, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 154 framlagt förslag, beslut om inrättande av en veterinärbakteriologisk anstalt. Anslag för ändamålet anvisades emellertid till en början å extra stat.

Efter det framställningar om anstaltens uppförande å ordinarie stat inkommit från anstaltens föreståndare, professorn A. M. Bergman, och medicinalstyrelsen samt sedan lönerogleringskommittén den 13 februari 1915 avgivit betänkande i ämnet (delen XLV), avlät Kungl. Maj:t proposition nr 104 till 1915 års riksdag angående ordinarie stat för anstalten. Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag.

Den sålunda av riksdagen godkända, ännu gällande staten för ifrågavarande anstalt är av följande utseende:

	Lön	Tjänst- görings- penningar	Orts- tillägg	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
1 föreståndare	5,000	2,500	—	7,500	{Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 laborator	2,400	1,600	—	4,000	{Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter tio år med ytterligare 500 kr.
1 assistent, arvode	—	—	—	3,000	{Efter 5 år kan arvodet höjas med 400 kronor.
1 kvinnligt biträde	700	350	150	1,200	{Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter tio år med ytterligare 200 kr.
1 d:o d:o	700	350	150	1,200	{Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter tio år med ytterligare 200 kr.
1 vaktmästare	900	450	150	1,500	{Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
Till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	3,500	
Till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m.	—	—	—	3,500	
Till fraktkostnad för insända prov, misstänkta för tuberku- los, m. m.	—	—	—	1,300	
Till beredning av tuberkulin och sera samt nyanskaff- ning och ombyte av djur ävensom till instrument, för- brukningsartiklar, reagen- tief, emballage, böcker och tidskrifter, skrivmaterialier, telefon m. m., <i>reservations- anslag</i>	—	—	—	16,000	
Summa	—	—	—	42,700	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad jämte bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Kungörelse angående avlöningsvillkoren är utfärdad den 18 juni 1915 (nr 369).

Ur den för anstalten den 19 november 1915 utfärdade instruktion (nr 452) må här erinras, att anstalten skall hava till uppgift dels att tillhandagå veterinärförvaltningen med nödiga vetenskapliga undersökningar och andra arbeten inom de områden, som i instruktionen närmare angivas, dels att, i den mån omständigheterna sådant medgiva, utöva självständig vetenskaplig forskning inom anstaltens verksamhetsområde, dels ock att, tills vidare och intill dess annorlunda må varda i vederbörlig ordning bestämt, genom den vid anstalten anställde laboratorn uppehålla undervisningsskyldigheten i bakteriologi vid veterinärhögskolan.

Anstalten skall stå under medicinalstyrelsens överinseende och ledning, dock att anstalten skall, vad beträffar den allmänna ordningen inom veterinärhögskolans område, vara underkastad de föreskrifter i sådant avseende, som högskolans styrelse finner lämpligt utfärda.

Anstalten tillkommer huvudsakligen:

att, vid hotande eller utbruten smittsam kreaturssjukdom eller då eljest prövas nödigt, på uppdrag av medicinalstyrelsen utföra bakteriologisk eller i förekommande fall patologiskt-anatomisk sjukdomsdiagnos;

att i den utsträckning, som finnes möjlig och lämplig, bereda veterinärbakteriologiska medel, som användas i diagnostiskt, profylaktiskt eller terapeutiskt syfte;

att utföra andra för veterinärförvaltningen behövliga bakteriologiska arbeten till den utsträckning, som anstaltens nu nämnda uppgifter medgiva;

att genom väl planlagda och omsorgsfullt utförda försök ej endast vid anstalten utan även hos praktiska jordbrukare söka vinna insikt om, huru kampen mot de olika kreaturssjukdomarna skall föras med största utsikt till framgång;

att enligt av medicinalstyrelsen lämnade anvisningar sprida kunskap om de åtgärder av skilda slag, som vid olika sjukdomars uppträdande böra vidtagas för deras undertryckande; samt

att i den mån övriga göromål det medgiva, efter medicinalstyrelsens förordnande och mot den ersättning, styrelsen bestämmer, tillhandagå enskilda med undersökningar, biträde och råd i svårare fall av smittsamma sjukdomar.

Vid anstalten bör tillfälle till självständig bakteriologisk forskning beredas såväl de där anställda vetenskapsidkare som, efter medicinal-

styrelsens prövning och i den mån sådant kan ske, även andra forskare inom anstaltens verksamhetsområde.

Innehavare av ordinarie befattning vid anstalten äger icke att utan medicinalstyrelsens medgivande åt enskilda mot betalning åtaga sig sådana uppdrag, som falla inom anstaltens verksamhetsområde, eller utöva annan enskild veterinärpraktik.

Det till anstalten insända undersökningsmaterialet bör i möjligaste mån ställas till förfogande för undervisningen vid veterinärhögskolan. Ävenledes bör, på tid och sätt, som på föreståndarens förslag bestämmas av styrelsen för nämnda högskola, tillfälle beredas högskolaus äldre elever att taga del av gången och arten av de vid laboratoriet verkställda undersökningarna.

Fråga år 1916
om förbättrade
avlöningsförhållanden
för laboratorien.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 april 1916 anmälde medicinalstyrelsen, att efter förre innehavarens avgång laboratorstjänsten vid veterinärbakteriologiska anstalten ej kunnat återbesättas, oaktat befattningen vid upprepade tillfällen varit annonserad ledig till ansökan samt jämväl i övrigt försök gjorts att få befattningen besatt med kompetent innehavare. Härom anfördes vidare.

Medicinalstyrelsen ansåge, att anledningen till nämnda förhållande måste sättas i samband med den omständigheten, att de med tjänsten förenade avlöningsförmånerna befunnits vara för små, helst innehavaren, om tjänsten skulle på ett fullt tillfredsställande sätt uppehållas, måste åt densamma ägna hela sin tid, och vid jämförelse med de inkomster, som även unga veterinärer kunde bereda sig. De små utsikterna till vidare befordran från laboratorsbefattningen i fråga hade även i viss mån bidragit till det ogynnsamma resultatet av försöken att få befattningen tillsatt.

På grund av, bland annat, vakanser på laborator- och assistentbefattningarna hade åtskilliga till anstalten hänskjutna utredningar icke kunnat få mera än en förberedande behandling och en del andra undersökningar hade måst avstanna. Den vetenskapliga arbetskraften vid anstalten hade under de sista åren ej varit tillräcklig; detta förhållande borde icke få fortfara, om det med anstalten avsedda ändamål skulle kunna vinnas.

Bristen på vetenskapligt bildad arbetskraft vid anstalten och på kontinuitet i uppehållande av laboratorsbefattningen hade förorsakat även den olägenheten, att medicinalstyrelsen icke i önskvärd utsträckning kunnat låta föreståndaren utom anstalten företaga undersökningar över en del ännu ouppklarade husdjursjukdomars ätiologi.

Såvitt medicinalstyrelsen kunde se, funnes intet annat sätt att råda bot för de nämnda missförhållandena och att göra veterinärbakteriologiska anstalten beredd att möta nya uppgifter, än en höjning av laboratorns avlöningsförmåner. För att man skulle hava utsikt att erhålla fullt kompetent sökande och sådan, som åtminstone några år stannade på platsen, ansåge medicinalstyrelsen, att avlöningen för laboratorn borde sättas till 5,600 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan tillstyrkte i yttrande den 19 april 1916 bifall till den föreslagna avlöningsförhöjningen, och styrelsen för veterinärhögskolan åberopade i utlåtande den 26 april 1916 lärarkollegiets yttrande.

Löneregleringskommittén avgav den 20 oktober 1916 utlåtande i ämnet.

Kommittén erinrade därvid, att kommittén i det skick ärendet angående staten för ifrågavarande anstalt förelegat, då kommittén i februari 1915 avgivit sitt betänkande rörande nämnda anstalt, icke haft någon som helst anledning att för anstaltens laborator föreslå högre avlöningsbelopp än medicinalstyrelsen då föreslagit. Kungl. Maj:t och riksdagen hade för den skull ock saknat anledning att vid fastställandet av den ordinarie staten för anstalten gå uti ifrågavarande hänseende längre än vad sålunda föreslagits.

Enär emellertid dåmera förhållandena gestaltat sig på nu angivet sätt, och då det naturligen måste för de med veterinärbakteriologiska anstalten avsedda syften vara synnerligen angeläget, att laboratorbefattningen kunde besättas med fullt kompetent innehavare, hade kommittén ansett sig böra förorda, att framställning gjordes till riksdagen om den ändring i staten för ifrågavarande anstalt, att avlöningen för laboratorn bestämdes till 5,600 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor.

Avlöningen skulle då bliva lika med den, som åtnjötes av två laboratorer inom medicinska fakulteten vid Uppsala universitet, den ene i experimentell patologi och patologisk anatomi och den andre i experimentell fysiologi och medicinsk fysik, samt av två laboratorer vid karolinska institutet, den ene i fysiologi och den andre i bakteriologi.

Denna framställning föranledde icke någon Kungl. Maj:ts framställning till 1917 års riksdag, enär under tiden sökande till laboratorbefattningen uppträdde.

Det bör här erinras, att Kungl. Maj:t redan den 29 juni 1917 medgivit, att för anställande vid anstalten intill årets slut av dels ett vetenskapligt biträde dels ock ett vaktmästarbiträde finge användas överskott å medel, som inflöte vid försäljning av sera från ifrågavarande anstalt. Genom beslut den 31 december 1917 har enahanda bemyndi-

*Vissa beslut
angående an-
stalten 1917
och 1918.*

gande lämnats för år 1918. Månadsarvodena hava bestämts för det vetenskapliga biträdet till 200 kronor och för vaktmästarbiträdet till 100 kronor.

Vidare bör erinras, att med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 435, till 1918 års lagtima riksdag angående reglering av löneförhållanden m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare skall enligt samma riksdags skrivelse nr 415 till en vaktmästare och preparator vid anstalten utgå begynnelseavlöning av 2,200 kronor, därav 1,300 lön, 750 tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg. Beträffande ålderstillägg skall gälla, att lönen kan höjas med 100 kronor efter 3 år, med ytterligare 100 kronor efter 6 år och med än ytterligare 100 kronor efter 9 år. I fråga om avdrag för bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, hava stadgats vissa föreskrifter.

Då i anstaltens stat inginge såsom reservationsanslag en post till beredning av tuberkulin och sera m. m. men det ansetts olämpligt, att ett reservationsanslag inginge i ett anslag, som för övrigt vore av bestämt anslags natur, har det ordinarie anslaget till veterinärbakteriologiska anstalten i 1919 års riksstat upptagits visserligen med oförändrat totalbelopp men på följande sätt:

Bestämt anslag :

Avlöningar m. m. kronor 26,700

Reservationsanslag :

Till beredning av tuberkulin och sera	
m. m.	» 16,000
	<hr/>
	Kronor 42,700.

Vidare anvisade 1918 års lagtima riksdag, i enlighet med av Kungl. Maj:t därom gjorda framställningar för diverse behov vid anstalten särskilda reservationsanslag, dels å tilläggsstat för år 1918 av 25,700 kronor och dels å extra stat för år 1919 av 28,900 kronor. Av det för år 1919 anvisade beloppet voro beräknade till extra personal 10,000 kronor, till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m. 5,000 kronor, till beredning av tuberkulin och sera samt nyanskaffning och ombyte av djur ävensom till instrument, förbrukningsartiklar m. m. 12,000 kronor samt till lokalhyra 1,900 kronor.

Ifrågavarande anslag voro föranledda dels av till följd av dyrtiden stegrade omkostnader av olika slag och dels därav, att anstalten var stadd i kraftig utveckling.

I en till medicinalstyrelsen ingiven skrivelse den 5 september 1917 har professorn Bergman framlagt förslag till ny avlönings- och omkostnadsstat för statens veterinärbakteriologiska anstalt och som motiv till förslaget i huvudsak anfört följande.

*Skrivelse från
anstaltens
föreståndare
den 5 septem-
ber 1917.*

De ständigt ökade krav, som ställdes på denna anstalt, hade under de sista åren föranlett betydande utvidgning av anstaltens framställning av sera och vaccin samt ökning av de diagnostiska arbetena och av den konsultativa verksamheten. På grund härav lede anstalten mycket kännbar brist på personal och hade stora ekonomiska svårigheter, till vilka senare även den allmänna prisstegringen bidragit. Oaktat personalen gjort sitt bästa, hade följden bland annat blivit, att vissa åt anstalten uppdragna utredningar måste vila, att arbetet ej alltid kunde ske med önskvärd grundlighet, att besvarandet av förfrågningar rörande insänt undersökningsmaterial bleve fördröjt, att de anställda veterinärerna saknade tid att följa med i litteraturen, m. fl. avsevärda olägenheter, vilka nödvändigtvis snart behövde avhjälpas, för att anstalten skulle som sig borde kunna fylla sina för landets boskapsskötsel viktiga uppgifter. Därvid syntes om möjligt även böra tagas i betraktande, att anstalten fortfarande vore stadd i kraftig utveckling.

Det senaste statförslaget grundade sig på beräkningar efter verksamheten under år 1913. Detaljerade uppgifter lämnades nu angående verksamhetens utveckling i olika hänseenden sedan denna tid.

Den ordinarie vetenskapligt utbildade personalen bestode, förutom föreståndaren, av en laborator och en assistent. På grund av de låga avlöningarna hade dock ingendera av dessa senare platser kunnat besättas med ordinarie innehavare, utan uppehölls tjänsterna genom förordnanden. Sedan det vetenskapliga biträdet tillkommit, hade laboratoriarbetet vid anstalten helt naturligt uppdelats på två huvudavdelningar, den ena för diagnostiska arbeten med laboratorn och det vetenskapliga biträdet som tjänstgörande, och den andra för framställning av sera, vaccin, tuberkulin m. m. Den senare sköttes av assistenten.

I sitt förslag till avlöningsstat hade Bergman bibehållit denna indelning, som vore i enlighet med den av Kungl. Maj:t med riksdagen år 1917 beslutade staten för statsmedicinska anstaltens avdelning statens bakteriologiska laboratorium, och Bergman hade utgått från att arbetet skulle uppdelas på nämnda två avdelningar. Ehuru arbetet vid statens veterinärbakteriologiska anstalt syntes vara högst betydligt mera omfattande än vid bakteriologiska avdelningen av statsmedicinska anstalten, hade han dock icke ansett sig böra föreslå större ökning av den vetenskapligt utbildade personalen än till samma omfattning, som redan beslutats för statsmedicinska anstaltens bakteriologiska avdelning. Särskilt veterinärbiträde — såsom vid nyssnämnda avdelning — behövde dock statens veterinärbakteriologiska anstalt givetvis icke.

På den diagnostiska avdelningen vore redan verksamma en laborator och ett vetenskapligt biträde. Vid avdelningen för framställning av sera och vacciner m. m. hade utvidgningen av verksamheten varit särskilt stark, och även där behövdes minst en laborator och en assistent. Bakteriologiundervisningen vid veterinärhögskolan syntes i regel böra anförtros åt laboratorn på den diagnostiska avdelningen, emedan han hade lättast tillgång till undervisningsmaterial, men det borde finnas möjlighet att lämna uppdraget åt laboratorn på serumavdelningen, ifall den senare skulle befinnas mera lämplig för sagda lärarverksamhet.

Avlöningarna för laboratorer och assistenter hade föreslagits i likhet med vad som bestämts för statsmedicinska anstaltens bakteriologiska laboratorium. Assistentavlöningarna vore lågt beräknade, och man kunde icke vänta, att någon assistent skulle stanna längre tid på sin plats. Emellertid hoppades Bergman, att tillräcklig kontinuitet i arbetet skulle uppnås genom laboratorerna.

Beträffande föreståndarens avlöningsförmåner hade ändring icke föreslagits.

Alla anstaltens sera och vacciner underkastades före utlämnandet sterilitets- och i vissa fall även kvalitetsprovning. För serumframställningens vidare utveckling vore det ett viktigt villkor, att bestämningen av seras verkningsvärde gjordes så omfattande och systematisk som möjligt, samt att det utreddes, vilka undersökningsmetoder därvid främst borde komma i fråga. På framställning av Bergman hade medicinalstyrelsen i skrivelse den 27 mars 1917 medgivit, att av anslaget till tuberkulin och sera m. m. finge tills vidare under år 1917 månatligen utgå ett belopp av 100 kronor till kontroll av sera. Detta belopp hade använts till arvode åt en kontrollant. I statförslaget hade nu upptagits 2,000 kronor till avlöning åt serumkontrollant i överensstämmelse med staten för statsmedicinska anstaltens bakteriologiska laboratorium.

Av kvinnliga biträden funnes vid anstalten två med ordinarie anställning, det ena för juvertuberkulosundersökningar och vissa andra laboratoriearbeten, det andra för kontorsarbeten och serumdistribution m. m. Det senare biträdet hade under något mer än ett år i verkligheten varit fullt upptaget med kassörsarbeten och skrivgöromål. För serumdistribution hade ett och ibland två andra kvinnliga biträden varit fullt upptagna. Med anledning därav hade föreslagits ett nytt kvinnligt biträde av första lönegraden för serumdistribution.

Den nuvarande vaktmästaren hade upptagits såsom vaktmästare och preparator med höjd avlöning. Förutom nämnde vaktmästare hade redan måst anställas en extra vaktmästare och därför hade i staten upptagits arvode till en vaktmästare med 1,500 kronor.

Då anstalten numera i allmänhet hade 20 hästar på stall och dessutom oxar samt smärre försöksdjur, vore det högst önskligt, att en stallförman bleve anställd, som närmast övervakade utfodring och vård. För denne hade föreslagits samma avlöning som vid statsmedicinska anstalten eller 1,500 kronor.

Av posterna uti förslaget till omkostnadsstat vore den till »fraktkostnad för insända prov, misstänkta för tuberkulos m. m.» oförändrad. En ny post hade upptagits »till hyra av erforderliga lokaler».

Till »tillfälliga biträden, vikariatsersättning m. m.» hade föreslagits en höjning från 3,500 till 8,500 kronor. I detta anslag inginge liksom dittills arvoden till 1 biträde för tuberkulinberedning och 1 biträde för diskning, vardera med 1,020 kronor, eller tillhoppa 2,040 kronor om året: vidare till 3 djurskötare, en i staden

och två på landet, vardera med 1,200 kronor i lön och 200 kronor i bostadsersättning, tillhopa 4,200 kronor. Då den ene av laboratorerna fullgjorde sin undervisningsskyldighet, syntes det i regel bliva nödvändigt att anställa ett tillfälligt vetenskapligt biträde. Sådana biträden kunde behövas även av andra anledningar. Till dem och till vikariatsersättning, expedition på söndagar m. m. beräknades 2,260 kronor.

Anslagsposterna »till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m.» samt »till beredning av tuberkulin och sera m. m.» hade år 1917 visat sig vara otillräckliga. Den förra posten hade i staten förslagsvis höjts från 3,500 till 9,000 kronor. Beräkningen vore gjord efter utgifterna för år 1917, varvid Bergman dock ansett sig böra höja summan för renhållning, emedan renhållningen av brist på medel icke kunnat vara sådan som den bort vid en bakteriologisk anstalt.

Beträffande slutligen posten »till beredning av tuberkulin och sera m. m.» hade Bergman föreslagit höjning av reservationsanslaget från 16,000 till 36,750 kronor. Till den diagnostiska avdelningen beräknades åtgå 14,500 kronor och för tuberkulin- och serumavdelningen 32,250 kronor eller tillhopa 46,750 kronor. Därifrån borde emellertid frånräknas inkomsten av försålda sera, vilken enligt erfarenhet från år 1917 upptagits till 10,000 kronor.

Vid Bergmans skrivelse var fogat statförslag, slutande å 92,800 kronor.

Med skrivelse den 11 september 1917 har medicinalstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat professor Bergmans senast berörda framställning samt för egen del anfört bland annat följande.

*Medicinal-
styrelsens
skrivelse dcn
11 september
1917.*

Den erfarenhet, som styrelsen vunnit, allt sedan statens veterinärbakteriologiska anstalt inrättades, hade otvetydigt ådagalagt, att anstalten fyllt ett verkligt behov, och att densamma varit den svenska husdjursskötseln till avsevärt gagn. Verksamheten där hade under de gångna åren och särskilt på sista tiden alltjämt varit i stigande och resultatet framgångsrika.

Anstalten hade under de första åren av sin verksamhet huvudsakligen varit sysselsatt med diagnostiska undersökningar, vilka alltjämt fortgått och stadigt ökats. Under de senare åren och i all synnerhet under de sista hade vid anstalten tillverkats allt flera sera mot smittsamma husdjurssjukdomar. Det sade sig själv, att vid utbrott av smittsamma husdjurssjukdomar det vore av en synnerligt stor vikt att snarast komma under fund med dessas natur. Detta kunde den till de misstänkta sjukdomsfallen först tillkallade veterinären i många fall göra. I en del fall erbjöde detta emellertid för honom vissa svårigheter, delvis beroende på att han ej hade till sitt förfogande de vetenskapliga hjälpmedel, som erfordrades för en sådan undersökning. Behovet av statens veterinärbakteriologiska anstalt bekräftades på ett slående sätt därav, att de för ställande av diagnos till anstalten insända djur eller organdelar årligen tilltoge. Lika viktigt som det vore att vid utbrott av smittsamma husdjurssjukdomar kunna hastigt bestämma sjukdomens natur, lika viktigt vore det ock att vid sådana fall, där en behandling i profylaktiskt eller terapeutiskt syfte vore på sin plats, hava till sitt förfogande sådana hjälpmedel, sera och vacciner, som erfarenheten visat vara till verkligt gagn. Det syntes medicinal-

styrelsen över huvud taget vara av vikt, att sådana sera och vacciner tillverkades inom landet, och detta därför att därigenom den största säkerhet kunde vinnas angående desammas tillförlitlighet. Under rådande förhållanden, då en hel del av dessa medel icke kunnat erhållas från utlandet, skulle stora olägenheter hava uppstått, om den inhemska fabrikationen icke fortskridit så långt som nu vore fallet.

Beträffande *föreståndarens* avlöning föresloges icke någon förändring, ehuru det syntes styrelsen uppenbart, att föreståndarens löneförmåner knappast motsvarade de krav, som ställdes på honom.

Den *ordinarie, vetenskapligt utbildade personalen* utgjordes av, förutom föreståndaren, en laborator och en assistent. Denna personal hade visat sig vara otillräcklig, vilket lett till, att arbetet på anstalten icke alltid kunnat så bedrivas, som önskvärt varit. De genom denna personalbrist vållade svårigheterna hade i någon mån kunnat under år 1917 avhjälpas genom det vetenskapligt utbildade biträde, som med Kungl. Maj:ts medgivande blivit anställt vid anstalten.

Skulle emellertid arbetet där kunna bedrivas med nödig kraft och med önskat resultat, ansåge medicinalstyrelsen, att vid anstalten borde anställas ännu en laborator och en assistent. Såsom motiv för detta förslag ville styrelsen framhålla, förutom de skäl som anförts av föreståndaren för anstalten, att såväl föreståndare som laborator och även i vissa fall assistent borde kunna av styrelsen förordnas att företaga tjänster till sådana orter inom landet, där smittsam husdjursjukdom utbrutit eller hotade att utbryta, i och för företagande på platsen av för diagnosens ställande erforderliga undersökningar. Detta inginge i planen för anstaltens verksamhet. Av brist på tillräcklig, veterinär personal hade det icke kunnat ske i den utsträckning, som varit önskvärd. Särskilt hade styrelsen icke alltid kunnat förordna någon av anstaltens tjänstemän att, i enlighet med i anstaltens instruktion meddelad föreskrift, tillhandagå enskilda med undersökningar i svårare fall av smittsamma sjukdomar.

Styrelsen ansåge sig böra tillstyrka, att *två laboratorer* måtte uppföras på anstaltens stat. En av dessa skulle huvudsakligen sysselsättas med de diagnostiska undersökningarna och den andre med serumtillverkningen. Åt vem av dessa undervisningen i bakteriologi vid veterinärhögskolan borde anförtros, syntes få tillkomma medicinalstyrelsen att, efter hörande av styrelsen för veterinärhögskolan, avgöra.

Vad vidkomme de avlöningsförmåner, som borde tillkomma dessa laboratorer, ansåge styrelsen, att de icke kunde sättas lägre än till vad styrelsen i sin skrivelse den 4 april 1916 föreslagit.

Laboratorerna borde dessutom äga rätt till en och en halv månads semester.

I fråga om *assistenterna* ansåge sig medicinalstyrelsen även hava grundade skäl att tillstyrka föreståndarens förslag om uppförande på stat av två assistentbefattningar. Förutom nuvarande laboratorn och assistenten hade måst anställas ett vetenskapligt biträde, för att arbetena på anstalten skulle kunna något så när nöjaktigt utföras. Då emellertid nya uppgifter alltjämt pålades anstalten, och då det syntes styrelsen uppenbart, att det vore nödvändigt att, så att säga, uppdelas anstalten på två avdelningar, så följde härav även, att två assistenter erfordrades, enär dessa borde specialiseras var och en för sin uppgift, helst det icke kunde anses vara lämpligt, att en person, som sysslade med undersökning av diverse insänt material av okänd natur, samtidigt handhade serumberedningen. Av icke ringa

vikt syntes även vara, att unga veterinärer finge tillfälle att utbilda sig till bakteriologer, och detta önskemål bleve åtminstone i någon mån tillgodosett, om vid anstalten funnes två assistentbefattningar.

Beträffande assistenternas avlöningsförmåner hade desamma upptagits till 3,000 kronor, ett belopp, som medicinalstyrelsen, i likhet med föreståndaren, funne vara lågt beräknat. Med avseende på den arvodesförhöjning å 400 kronor, som i överensstämmelse med nu gällande stat borde tillkomma assistent efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, hade styrelsen emellertid icke ansett sig böra föreslå högre utgångslön.

I Bergmans statförslag hade jämväl upptagits ett belopp av 2,000 kronor till en *kontrollant av sera och vacciner*. Enär styrelsen funne fullgoda skäl vara förebragta för behovet utav anordnande av ifrågavarande kontroll och då densamma icke syntes kunna anordnas för mindre belopp än 2,000 kronor om året, om till befattningen skulle kunna erhållas en därtill ägnad veterinär utom anstaltens personal, ansåge sig styrelsen böra tillstyrka, att i staten upptoges ett belopp av 2,000 kronor till en kontrollant av sera.

Med stöd av de utav professor Bergman anförda motiv hade styrelsen intet att erinra emot, varken att i staten upptoges ett för distribution av serum avsett, nytt *kvinnligt skrivbiträde* av första lönegraden, och ej heller att *vaktmästaren och preparatorn* liksom övriga »vaktmästare och preparatorer» erhöle höjd avlöning.

Under framhållande av att anstalten hade 20 hästar på stall och dessutom oxar samt smärre försöksdjur, hade professor Bergman hållit före, att en *stallförman* borde anställas för närmaste övervakande av djurens utfodring och vård. Enär medicinalstyrelsen ansåge det vara av behovet påkallat, att en därtill kvalificerad person hade uppsikten över och ansvaret för anstaltens på tre olika ställen uppställda djur, foderförråden m. m., funne sig styrelsen böra tillstyrka jämväl detta förslag och hemställde alltså, att i staten måtte upptagas en stallförman med en avlöning av 1,500 kronor eller samma belopp, som utginge till stallförmannen vid statsmedicinska anstalten.

Den i nu gällande stat upptagna posten »*fraktkostnad för insända prov, misstänkta för tuberkulos m. m.*» hade i förslaget till den nya staten upptagits till enahanda belopp, eller 1,300 kronor.

Enär i anstaltens stall vid veterinärhögskolan endast funnes plats för 6 hästar, hade det varit nödvändigt att förhyra *stallokaler* på annat håll, nämligen dels vid veterinärhögskolan, dels vid egendomen Sätra i Danderyds socken. Därtill komme, att det visat sig nödvändigt att för framtiden förhyra jämväl mangårdsbyggnaden vid Sätra för inredande av ett mindre laboratorium m. m. Denna del av professor Bergmans framställning ansåge medicinalstyrelsen sig böra tillstyrka och hemställde alltså, att i staten måtte upptagas en post »till hyra av erforderliga lokaler» å 1,700 kronor.

Posten »*tillfälliga biträden, vikariatsersättningar m. m.*» hade professor Bergman föreslagit skola höjas från 3,500 till 8,500 kronor. Mot denna framställning hade styrelsen icke annat att erinra, än att styrelsen, under förutsättning att två laboratorer och två assistenter bleve anställda vid anstalten, hölle före, att det av professor Bergman begärda anslaget å 1,000 kronor till ett tillfälligt vetenskapligt biträde kunde utgå. I styrelsens statförslag hade denna post därför upptagits till 7,500 kronor.

Anslagsposten »till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m.», i nuvarande stat upptagen till 3,500 kronor, hade under de senare åren visat sig vara otillräcklig. I professor Bergmans förslag till ny stat vore denna post upptagen till 9,000 kronor, vilket belopp med den ständiga stegringen å bränsle m. m. icke syntes vara för högt upptaget. Styrelsen ansåge sig därför böra jämväl i denna punkt hemställa om bifall till föreståndarens förslag.

Vidkommande till sist posten »till beredning av tuberkulin och sera m. m.» vore en högst avsevärd förhöjning erforderlig, även denna beroende på de genom kristiden försorsakade oerhörda prisstegringarna å de i denna post ingående förbrukningsartiklarna.

Styrelsen hade sökt finna utvägar, varigenom en nedsättning skulle kunna ske av det av Bergman för denna post till 36,750 kronor beräknade beloppet, som väsentligen bidroge till att staten sprunge så betydligt i höjden. Då emellertid anledningen till ökningen å denna anslagspost berodde på förhållanden, för vilka varken föreståndaren för anstalten eller styrelsen kunnat råda bot, hade styrelsen icke kunnat annat än tillstyrka bifall till föreståndarens förslag.

Det vid medicinalstyrelsens nu berörda skrivelse fogade statförslaget slutade på 90,950 kronor.

*Ansökning
av två kvinnliga
biträden
om uppflyttande
i andra
lönegraden.*

I ansökning den 8 december 1917 hava två kvinnliga biträden vid veterinärbakteriologiska anstalten hemställt att bliva uppflyttade i andra lönegraden.

I anledning av denna framställning har professor Bergman lämnat upplysningar angående dessa biträdens arbetsuppgifter samt tillstyrkt deras ansökning.

Jämväl medicinalstyrelsen har i skrivelse den 13 december 1917 förordat den gjorda framställningen.

*Skrivelse från
anstaltens
föreståndare
10/7 1918.*

I en till medicinalstyrelsen ingiven skrivelse den 10 juli 1918 har professor Bergman i huvudsak anfört följande.

Laboratorsbefattningen vore fortfarande obesatt. Ingen kompetent person kunde väntas söka den med nuvarande löneförmåner. Platsen uppehölls på förordnande, och den nuvarande innehavaren hade sökt annan tjänst.

Assistentbefattningen hade likaledes uppehållits på förordnande. Den senaste innehavaren, som varit väl inne i anstaltens arbeten och intresserad av dem, hade sett sig nödsakad att begära entledigande, emedan lönen vore otillräcklig för hans uppehälle, varjämte han funnit den orimligt låg i förhållande till det arbete, som krävdes. Redan länge hade det behövts 2 laboratorer och 2 assistenter, och deras arbete hade så vitt möjligt fått utföras av Bergman jämte en t. f. laborator och en t. f. assistent.

Fyra befattningshavare vid anstalten hade begärt lönetillägg, vilket föranledde behov av ökat anslag till tillfälliga biträden m. m. med 1,979 kronor 84 öre

eller från det av medicinalstyrelsen år 1917 föreslagna beloppet 7,500 kronor till i runt tal 9,500 kronor.

Utgifterna från posten belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m. komme under år 1918 att uppgå till omkring 13,000 kronor. För år 1920 syntes de därför ej böra sättas lägre än detta belopp.

De för tuberkulin- och serumavdelningen beräknade utgifterna syntes vara tillfyllest, under förutsättning att vissa inskränkningar i driften kunde bibehållas. Till den diagnostiska avdelningen beräknade 14,500 kronor kunde emellertid icke förslå med de prisstegringar, som förekommit sedan september 1917. Då det emellertid vore omöjligt att under nuvarande förhållanden göra någon tillförlitlig kostnadsberäkning, föresloge Bergman, att det för hela posten avsedda beloppet upptoges oförändrat till 36,750 kronor, men att möjlighet beredd anstalten att täcka den brist, som kunde komma att uppstå på denna post, genom inkomst av försålt tuberkulin och eventuellt genom någon förhöjning av priset på sera.

I skrivelse den 27 augusti 1918 har medicinalstyrelsen anmält professor Bergmans nu senast berörda framställning.

Medicinal-
styrelsens
skrivelse
27/8 1918.

Styrelsen anför till en början, att den i styrelsens föregående statförslag upptagna posten »Till hyra för erforderliga lokaler 1,700 kronor» borde till följd av ökat hyresbelopp för mangårdsbyggnaden vid den för anstaltens räkning arrenderade egendomen Sätra höjas till 1,900 kronor.

Begynnelselönen för två av anstaltens kvinnliga biträden borde höjas från tillhoppa 2,400 kronor till 3,200 kronor.

Posten »Till tillfälliga biträden, vikariatsersättningar m. m.» borde såsom Bergman föreslagit höjas från 7,500 kronor till 9,500 kronor.

Å anslagsposten »Till belysning, bränsle, gas, vatten och renhållning m. m.» ansåge styrelsen en förhöjning från 9,000 kronor till 13,000 kronor bliva erforderlig, och ville styrelsen såsom motiv härför åberopa den utredning beträffande omkostnaderna på denna anslagstitel, som styrelsen i utlåtande den 11 juni 1918 framlagt beträffande åtgången av bränsle m. m. vid anstalten under samma år.

Vid styrelsens nu förevarande skrivelse var fogat ett statförslag, slutande å 97,950 kronor.

Löneregleringskommitténs betänkande den 10 december 1918 är av följande huvudsakliga innehåll:

Lönereg-
leringskom-
mittén 10/12
1918.

»De jämförelser, vilka — — gjorts mellan statsmedicinska anstaltens bakteriologiska avdelning eller, som den numera kallas, statens bakteriologiska laboratorium och veterinärbakteriologiska anstalten, synas såväl hos vederbörande myndigheter som hos Kungl. Maj:t och riksdagen böttna i en tämligen utpräglad uppfattning om inbördes jämställighet mellan de båda anstalterna.

Detta betraktelsesätt kan kommittén icke finna annat än fullt berättigat. Båda anstalterna äro av stor såväl sanitär som ekonomisk betydelse, deras upp-

gifter, arten av deras verksamhet och deras arbetsmetoder äro ganska likartade och vad omfattningen av deras arbete beträffar synes en jämförelse härutinnan, att döma av det material, som stått kommittén till buds, icke utfalla till veterinärbakteriologiska anstaltens nackdel.

Av den förut meddelade utredningen framgår, att statens veterinärbakteriologiska anstalt, under den förhållandevis korta tid anstalten bestått, nått en betydande utveckling, som alltjämt synes fortgå. Till belysande härav vill kommittén, utöver vad nämnda utredning giver vid handen, meddela följande från medicinalstyrelsen och anstalten inhämtade uppgifter.

Antalet från veterinärbakteriologiska anstalten till offentliga myndigheter *avlätna skrivelser* var år 1916 330, år 1917 402 och år 1918 intill den 1 december 277, därav respektive 92, 125 och 129 mera arbetskrävande. Anstaltens *avgående post* uppgick år 1916 till 1,724 nummer, postpaket och korsband icke inräknade, år 1917 till 1,850 brev och brevkort, ett större antal korsband, 1,428 paket och 121 postförskotts försändelser samt år 1918 intill den 1 december till 1,358 brev och brevkort, ett större antal korsband samt 1,653 paket och postförskotts försändelser. *Juvertuberkulosundersökningarna* omfattade år 1916 423 mjölkprov och 63 juver, år 1917 378 mjölkprov och 61 juver samt år 1918 intill den 1 december 313 mjölkprov och 23 juver. *Serologisk rotsundersökning* anställdes av följande antal blodprov från importerade hästar, nämligen år 1916 438, år 1917 710 och år 1918 intill den 1 december 465. *Andra diagnostiska undersökningar* (av bakteriologisk, serologisk eller patologisk-anatomisk natur) uppgingo år 1916 till 1,077 stycken, år 1917 till 1,718 stycken och år 1918 intill den 1 december till 1,405 stycken. Av *tuberkulin* har anstalten levererat till lantbruksstyrelsen år 1916 39,200 gram, år 1917 41,000 gram och år 1918 intill den 1 december 33,600 gram. Till karantänsanstalterna m. fl. har sänts år 1916 198 kubikcentimeter, år 1917 289 kubikcentimeter och år 1918 intill den 1 december 1,000 kubikcentimeter *råmallein* för ögonprov. Beträffande slutligen *serumframställningen* hava efter rekvisition av veterinär från anstalten utlämnats följande kvantiteter sera av dess egen tillverkning:

	1916	1917	1918 intill 1/12
Summa	124,984 kem.	248,063 kem.	301,000 kem.

Dessutom hava under år 1918 intill den 1 december från anstalten utlämnats 35,000 kubikcentimeter *abortvaccin*.

Den utveckling av statens veterinärbakteriologiska anstalts verksamhet, som sålunda ägt rum, visar enligt kommitténs mening oförtydligt på, att anstalten har behov av väsentlig förstärkning av sina arbetskrafter. I detta avseende vill kommittén jämväl erinra om den av såväl anstaltens föreståndare som medicinalstyrelsen framhållna, med de nuvarande förhållandena förknippade olägenheten, att till anstalten uppdraga undersökningar och utredningar av brist på tillräcklig vetenskaplig personal stundom fördröjts och ej kunnat utföras med önskelig grundlighet, ja i vissa fall måst helt anstå, ävensom att undersökningar på ort och ställe angående utbrutna eller hotande smittsamma kreaturssjukdomar, vilka slags undersökningar ingå i planen för anstaltens verksamhet, ej kunnat ske i önskvärd utsträckning.

Då anstalten alltså nu torde stå inför ett nytt utvecklingskede av sin organisation, synes med hänsyn till dess ovan framhållna överensstämmelse till uppgifter och arbetssätt m. m. med statens bakteriologiska laboratorium, detta sistnämndas nyligen¹ genomförda organisation böra tagas till förebild vid anstaltens omdaning. Och har kommittén därvid särskilt uppmärksammat den nuvarande av medicinalstyrelsen anmärkta organisatoriska oegentligheten, att samma personal, som sysslar med diagnostiska undersökningar av diverse insänt material av okänd natur, är avsedd att samtidigt handhava serumberedningen.

Kommittén övergår härefter att yttra sig beträffande de särskilda befattningarna vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Vad först *föreståndar*befattningen angår har visserligen framhållits, hurusom å densamma ställdes stora krav, men någon förändring i avseende å densamma har dock ej ifrågasatts.

Vad däremot den nuvarande *laboratorstjänsten* vidkommer, har föreslagits, dels att i dess ställe skulle inrättas två dylika tjänster, dels ock att laboratorsavlöningsförmåner skulle förbättras. Häruti ligger den viktigaste punkten av förevarande organisationsfråga.

Genom anställandet av två laboratorer skulle statens veterinärbakteriologiska anstalt kunna liksom statens bakteriologiska laboratorium uppdelas i två skilda avdelningar, en för diagnostiska arbeten och en för framställning av sera, vaccin, tuberkulin m. m., en åtgärd som man, enligt vad anstaltens föreståndare meddelat, redan sökt genomföra i den mån tillgängliga arbetskrafter det medgivit.

Oavsett det rent principiellt riktiga i en sådan uppdelning, vilken synpunkt kommittén redan framhållit, har ökningen av anstaltens arbetsmängd direkt medfört ett behov därav. När anstalten inrättades och därvid en laborator anställdes, utgjorde de diagnostiska arbetena den ojämförligt största delen av anstaltens åligganden. Sedermera hava, såsom av den lämnade utredningen framgår, visserligen dessa arbeten betydligt ökats, men vid sidan därav har den serologiska verksamheten så tillvuxit, att den med hänsyn till det arbete den kräver kan jämföras med den diagnostiska.

Kommittén finner därför förslaget om anställande av två laboratorer väl motiverat.

Den nuvarande laboratorsbefattningen är förenad med en begynnelseavlönning av 4,000 kronor. Enär denna avlönning måste anses för knapp, vilket visat sig i svårigheten att få befattningen besatt, gjorde — — — anstaltens föreståndare och medicinalstyrelsen på sin tid framställningar om förbättring av avlöningen vid tjänsten, med anledning varav kommittén i utlåtande den 20 oktober 1916 av nämnda och andra anförda skäl föreslog en reglering av avlöningsförhållandena så, att begynnelseavlönningen skulle komma att uppgå till 5,600 kronor — därav 3,600 lön och 2,000 tjänstgöringspenningar — vartill skulle kunna komma två ålderstillägg å 500 kronor efter fem och tio år.

Den ståndpunkt kommittén sålunda intagit i avseende å laboratorsavlönningen, finner kommittén intet skäl att nu lämna. Att kommittén anser sig böra förorda anställandet av två laboratorer, inverkar ej på kommitténs uppfattning i avlönings-

¹ År 1917.

frågan. Fast mera hava ytterligare skäl för den ifrågasatta högre avlöningen tillkommit däri, att enahanda avlöningsförmåner tillerkänts laboratorerna vid statens bakteriologiska laboratorium enligt den för laboratoriet från och med år 1918 gällande staten. Slutligen vill kommittén i detta sammanhang erinra, att laboratorbefattningen vid veterinärbakteriologiska anstalten, efter det föregående ordinarie innehavare avgått, ej ännu kunnat återbesättas.

Medicinalstyrelsen har föreslagit, att i sammanhang med höjandet av laborators kontanta avlöning hans semester, som nu är en månad, skulle förlängas till en och en halv månad. Häremot har kommittén intet att erinra, då laboratorbefattning vid statens veterinärbakteriologiska anstalt skulle, därest den av kommittén förordade avlöningen förenas med befattningen, bliva närmast jämförlig med befattningarna i andra normala avlöningsgraden.

Utöver den nuvarande *assistent*befattningen har en ytterligare sådan befattning med samma avlöningsförmåner som den befintliga föreslagits. Häremot har kommittén icke någon invändning att framställa. Såväl ökningen av veterinärbakteriologiska anstaltens arbetsmängd i allmänhet som strävan att förse vardera av anstaltens tillämnade avdelningar — den diagnostiska och den serologiska — med särskild av tjänstgöringen å den andra avdelningen oberoende personal torde motivera nu ifrågavarande förstärkning av anstaltens arbetskrafter. Assistentbefattningarna, beträffande vilka måste väntas förhållandevis ofta återkommande ombyten av innehavare, synas för övrigt kunna bliva av vikt såsom medel att bibringa unga veterinärer högre bakteriologisk utbildning än som meddelas vid veterinärhögskolan.

Assistenterna vid statsmedicinska anstalten åtnjuta i avlöning arvode av 3,000 kronor. Assistenterna vid veterinärbakteriologiska anstalten skulle således i avlöningshänseende bliva i så måtto bättre ställda, att de efter fem år skulle kunna erhålla en arvodesförhöjning av 400 kronor, i likhet med vad som gäller för den nuvarande assistentbefattningen vid anstalten. När på sin tid arvodesförhöjningen vid sistnämnda befattning beslutades, torde därvid den omständigheten hava varit av avgörande betydelse, att befattningen befunnits svårare att besätta än assistentbefattning vid statsmedicinska anstalten. Då, enligt vad kommittén inhämtat, samma förhållande fortfarande torde äga rum, har kommittén icke velat ifrågasätta utslutande av den vid assistentbefattningarna hos veterinärbakteriologiska anstalten föreslagna arvodesförhöjningen.

Efter mönster av statens bakteriologiska laboratorium, vars stat upptager arvode 2,000 kronor till en inspektör och kontrollant, har föreslagits, att å veterinärbakteriologiska anstaltens stat skulle upptagas arvode till samma belopp för avlöning av en *kontrollant*, som dock ej tillika skulle vara inspektör. En dylik kontrollant har anstalten på sätt och vis redan till sitt förfogande. Såsom förut omnämnts medgav nämligen medicinalstyrelsen genom beslut den 27 mars 1917, att av till styrelsens disposition stående anslag till tuberkulin och sera m. m. finge under år 1917 utgå 100 kronor i månaden till kontroll av sera, vilka medel använts till arvode åt en kontrollant. Enligt vad kommittén inhämtat, har enahanda medgivande genom beslut den 21 december 1917 lämnats av styrelsen jämväl för år 1918, varefter de anvisade medlen använts på nyssberörda sätt.

Beträffande kontrollen har veterinärbakteriologiska anstaltens föreståndare

anfört, att alla sera och vacciner före utlämnandet underkastades sterilitets- och i vissa fall även kvalitetsprövning, men att det för serumframställningens vidare utveckling vore viktigt, att bestämmandet av seras antikroppshalt och verkningsvärde gjordes i möjligaste mån omfattande och systematiskt, varför särskild kontrollant behövdes. Medicinalstyrelsen har framhållit behovet av kontroll av anstaltens sera och uttalat, att kontrollen ej syntes kunna anordnas för ringare årlig kostnad än 2,000 kronor.

I betraktande av vad sålunda anförts och med hänsyn till den avsevärda omfattning, serumframställningen vid statens veterinärbakteriologiska anstalt redan nått, finner sig kommittén böra förorda, att å anstaltens stat uppföres en kontrollant med arvode av 2,000 kronor.

För närvarande äro vid veterinärbakteriologiska anstalten anställda två ordinarie kvinnliga biträden i första lönegraden. Det ena av dessa är avsett för och sysselsättes helt med juvertuberkulosundersökningar och vissa andra laboratoriearbeten. Det andra var ursprungligen avsett för såväl anstaltens kontorsarbeten som serumdistributionen m. m. Sedan mitten av år 1916 har emellertid, enligt vad som uppgivits, detta biträde i verkligheten varit fullt upptaget av kassörsarbete, skrivgöromål o. d. För serumdistributionen hade därför extra personal måst anlitas, och därmed hade ett, stundom två kvinnliga biträden varit fullt upptagna.

I avseende å de kvinnliga biträdena föreslås nu, dels att ett nytt ordinarie kvinnligt biträde av första lönegraden uppföres å anstaltens stat och dels att de två redan befintliga biträdena uppflyttas i andra lönegraden.

Förstnämnda åtgärd finner kommittén motiverad utav storleken av anstaltens serumtillverkningar, vilka samtliga distribueras direkt från anstalten, och har kommittén därför intet att härvid erinra.

Beträffande de nuvarande ordinarie biträdenas uppflyttande i högre grad har kommittén däremot känt någon tveksamhet. Denna har dock icke förefunnits i fråga om laboratoriebiträdet. Detta biträde åtnjöt redan före befattningens uppförande år 1915 å ordinarie stat en avlöning av 1,400 kronor eller således ett belopp mitt emellan begynnelseavlöningarna i första och andra normalgraderna, och dess av anstaltens föreståndare angivna uppgifter — att göra mikroskopiska undersökningar av insända för tuberkulos misstänkta mjölkprov, att förfärdiga mikroskopiska preparat, att omodla anstaltens stamkulturer, att framställa abortvaccin m. m. — synas väl motsvara vad som fordras av kvinnliga biträden i andra lönegraden. Kommitténs tvekan har uteslutande gällt kontorsbiträdet.

Sistnämnda befattningshavares åliggande bestå i vanliga skriv- och dylika göromål men därjämte, enligt föreståndarens uppgift, uti att handhava den kassarörelse, som ankommer på anstalten, att, för överlämnande till medicinalstyrelsen, som egentligen omhänderhar anstaltens ekonomi, uppgöra sammandrag över av anstalten betalda räkningar, att registrera anstaltens korrespondens, att föra inventarieförteckning och katalog över anstaltens boksamling, att biträda vid förarbeten för utredningar och publikationer m. m. Biträdets göromål äro således till stor del sådana, som pläga utföras av kvinnliga biträden i första graden, men delvis även av beskaffenhet att böra tillhöra befattningshafvare av högre grad. Detta gäller särskilt handhavandet av anstaltens kassarörelse, vilken enligt vad kommittén inhämtat redan nu omfattar omkring 30,000 kronor för år, fördelade i talrika småposter.

Med fästat avseende härå och då nu ifrågavarande två biträdesbefattningar allt sedan de först föreslogos till uppförande å ordinarie stat av såväl anstaltens föreståndare som medicinalstyrelsen likställt i avlöningshänseende samt vid anstalten icke finnes anställd någon administrativt utbildad funktionär, vilket i viss mån måste medföra större självständighet och ansvar vid kontorsbiträdets arbete, har kommittén jämväl beträffande sistnämnda biträde ansett sig böra förorda det föreliggande förslaget om uppflyttning till andra avlöningsgraden.

I fråga om beloppen m. m. av de kvinnliga biträdenas avlöningar tillåter sig kommittén att hänvisa till sitt tryckta betänkande, LVIII, av den 11 november 1918, innefattande utredning och förslag angående reglering av de inom statsförvaltningen anställda ordinarie kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner m. m.

I detta sammanhang vill kommittén slutligen, med anledning därav att statens bakteriologiska laboratoriums stat icke upptager något kvinnligt biträde men veterinärbakteriologiska anstaltens stat redan upptager två dylika biträden och enligt vad kommittén ovan tillstyrkt skulle utökas med ytterligare ett biträde, erinra, att veterinärbakteriologiska anstalten, i motsats till statens bakteriologiska laboratorium, står i livlig *direkt* förbindelse med allmänheten, vilket för anstalten medför en betydande korrespondens ävensom att, såsom förut nämnts, dess sera distribueras direkt från anstalten.

Av *vaktmästare* och därmed jämförliga befattningshavare äro vid statens bakteriologiska laboratorium anställda en vaktmästare och preparator, en stallförman och en vaktmästare. Enligt kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (Sv. F. S. nr 836), är begynnelseavlöningen för vaktmästaren och preparatorn vid sistnämnda laboratorium 2,200 kronor, därav 1,300 lön, 750 tjänstgöringspenningar och 150 ortstillägg, samt för vardera av stallförmannen och vaktmästaren 1,900 kronor, därav 1,100 lön, 650 tjänstgöringspenningar och 150 ortstillägg; till begynnelseavlöningen kunna, lika för alla, komma tre ålderstillägg å 100 kronor efter tre, sex och nio år.

Vid veterinärbakteriologiska anstalten finnes nu endast en ordinarie befattningshavare av ifrågarande slag anställd, nämligen en vaktmästare och preparator, vars avlöningsförmåner bestämts till enahanda som för motsvarande befattningshavare vid bakteriologiska laboratoriet. Nu föreslås, att vid veterinärbakteriologiska anstalten skall, liksom vid bakteriologiska laboratoriet, å ordinarie stat uppföras en stallförman och en vaktmästare. Då veterinärbakteriologiska anstaltens behov av ifrågavarande slags personal icke torde vara mindre än bakteriologiska laboratoriets, har kommittén ej något att invända mot nyssnämnda förslag. — — —

Avlöningsförmånerna för stallförman och vaktmästare vid veterinärbakteriologiska anstalten torde böra bliva desamma, som blivit bestämda för motsvarande befattningshavare vid bakteriologiska laboratoriet.

Vad — — — angår *anslaget till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar* föreslog föreståndaren för veterinärbakteriologiska anstalten i — — skrivelse den 5 september 1917, att anslaget skulle upptagas till 8,500 kronor enligt följande beräkning.

Ersättning till två redan befintliga extra biträden, det ena för tuberkulinberedning och det andra för diskning, med 1,020 kronor
för vartdera kronor 2,040

Ersättning till tre likaledes redan befintliga djurskötare med för vardera 1,400 kronor, därav 200 kronor såsom bostadsersättning kronor 4,200
 Vikariatersättningar, samt ersättningar till vetenskapliga biträden,
 för expedition på söndagar m. m. » 2,260.

kronor 8,500.

Beträffande den begärda ersättningen för expedition på söndagar har kommittén från anstalten inhämtat, att det för undvikande av uppehåll i serumdistributionen ordnats så, att ett extra biträde varje helgdag infinner sig på anstalten och expedierar inkomna serumrekvisitioner, för vilket besvär biträdet gottgöres med tre kronor 50 öre för dag.

Mot föreståndarens beräkning av ifrågavarande anslag har medicinalstyrelsen i sin — — — skrivelse den 11 september 1917 icke gjort annan anmärkning än att, om två laboratorer och två assistenter bleve anställda vid anstalten, anslaget kunde minskas med 1,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning åt vetenskapliga biträden.

I skrivelser den 10 juli resp. 27 augusti 1918 hava emellertid såväl anstaltens föreståndare som medicinalstyrelsen, såsom förut meddelats, föreslagit, att anslaget skulle beräknas till 9,500 kronor, enär fyra från anslaget avlönade befattningshavare begärt lönetillägg, tillsammans uppgående till i det närmaste 2,000 kronor. Enligt vad kommittén inhämtat, äsyftas med berörda befattningshavare de fyra för närvarande hos anstalten anställda djurskötarna, vilka tjänstgöra två i Stockholm och två å den av anstalten arrenderade egendomen Sättra i Danderyds socken. Dessa hava numera samtliga, räknat från den 1 oktober 1918, tillerkänts en väsentlig avlöningsförhöjning, så att de åtnjuta, för månad räknat, två 150 kronor vardera, en 130 kronor jämte bostad vid Sättra och en 130 kronor utan bostadsförmån. Anstaltens föreståndare har framhållit, att det för framtiden ej bör räknas med mindre ersättning åt djurskötare än 150 kronor för månad.

Mot den senast gjorda beräkningen av ifrågavarande anslagsbelopp kan anmärkas, dels att därvid hänsyn tagits till den nyligen skedda löneförhöjningen för samtliga fyra vid anstalten anställda djurskötare, medan rätteligen endast tre av dem skulle avlönas från anslaget — den fjärde skulle ju utbytas mot en ordinarie stallförman, dels ock att beräkningen grundats på större avlöningar för berörda tre djurskötare än som, så vitt nu kan bedömas, kommer att utgå till dem. I betraktande härav, men då å andra sidan anslaget å vissa punkter synes något för knappt beräknat, vill kommittén förorda, att detsamma i veterinärbakteriologiska anstaltens stat upptages till belopp av 9,000 kronor. Till denna siffra har kommittén kommit genom följande beräkning.

Ersättningarna till de två extra biträdena för tuberkulinberedning och diskning	kronor 2,040: —
Ersättning till en djurskötare, jämte fri bostad å Sättra	» 1,600: —
Ersättningar till två djurskötare à 1,800 kr.	» 3,600: —
Ersättning till ett extra biträde för expedition av sera å helgdagar, cirka 60 helgdagar à 3 kr. 50 öre	» 210: —
Vikariatersättningar	» 1,376: 67
Diverse ändamål	» 173: 33
	<hr/>
	kronor 9,000: —.

Anslaget till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m., nu 3,500 kronor, har av såväl veterinärbakteriologiska anstaltens föreståndare som medicinalstyrelsen i framställningarna år 1917 föreslagits höjt till 9,000 kronor, därav 2,200 kronor till uppvärmning, 3,500 kronor till gas, vatten och elektricitet samt 3,300 kronor till tvätt och renhållning.

Dessa belopp hade beräknats efter de verkliga utgifterna för samma ändamål år 1917, dock att beloppet för renhållning höjts, emedan renhållningen av brist på medel ej varit sådan den bort i en bakteriologisk anstalt. Sedermera hava emellertid såväl föreståndaren som styrelsen i framställningarna år 1918 ifrågasatt anslagets höjning till 13,000 kronor, därvid styrelsen åberopat en utredning angående ifrågasatt omkostnader, som funnes intagen i en skrivelse den 11 juni 1918 från styrelsen till Kungl. Maj:t. Av denna skrivelse har kommittén inhämtat, att utgifterna å anslaget under år 1918 intill den 5 juni uppgått till 7,436 kronor 80 öre, att utgifter för återstående delen av året beräknats till 6,000 kronor samt att således för året erfordrades — — — inalles 13,436 kronor 80 öre.

Kommittén inser väl, att för närvarande det äskade anslagsbeloppet, 13,000 kronor, kan vara erforderligt. Men då den starka ökningen av de utgifter, anslaget avser, uppenbarligen till väsentlig del beror på den nuvarande dyrtiden, har kommittén velat ifrågasätta, att icke hela beloppet uppföres på ordinarie stat utan att en del därav beräknas på extra stat. Huru beloppet i sådant avseende bör fördelas, är givetvis svårt att avgöra. Kommittén föreställer sig emellertid, att det ordinarie anslaget lämpligen kan bestämmas till samma belopp, som äskades i framställningarna år 1917, eller 9,000 kronor. Återstående 4,000 kronor skulle alltså anvisas å extra stat till förstärkning av det ordinarie anslaget.

Beträffande härefter det föreslagna nya bestämda *anslaget till hyra för erforderliga lokaler*, är detsamma föranlett av bristen på utrymme i anstaltens eget stall, som endast rymmer sex hästar, och har beräknats till 1,900 kronor, därav 300 kronor för begagnandet av tre spiltor inom veterinärhögskolans lokaler och 1,600 kronor för arrende av egendomen Sätra i Danderyds socken, varest de flesta av anstaltens större djur äro uppställda. Av sistnämnda belopp avse 600 kronor hyra för själva mangårdsbyggnaden å egendomen. I denna byggnad är inrymt ett mindre laboratorium, som visat sig erforderligt för att kunna efter verkställd blodavtappning av därvarande djur omedelbart förbehandla blodet ävensom för undersökningar under mera naturliga förhållanden. Utom laboratoriet innehåller byggnaden förrådsrum m. m.

Kommittén har icke något att erinra emot vad i avseende å förevarande anslag föreslagits.

Vad slutligen angår *reservationsanslaget till beredning av tuberkulin och sera samt nyanskaffning och ombyte av djur ävensom till instrument, förbrukningsartiklar, reagentier, emballage, böcker och tidskrifter, skrivmaterialier, telefon m. m.*, är detta i den gällande staten upptaget med ett belopp av 16,000 kronor. I detta anslag har nu ifrågasatts en högst väsentlig höjning, nämligen till 36,750 kronor.

Anstaltens föreståndare har i sin skrivelse den 5 september 1917 beräknat utgifterna för de med anslaget avsedda ändamål till sammanlagt 46,750 kronor om året, därav 14,500 kronor för den diagnostiska och 32,250 kronor för den serologiska avdelningen. — — —

Det nu äskade anslagsbeloppet, 36,750 kronor, har erhållits genom att från summan av de beräknade utgifterna, 46,750 kronor, draga beräknad inkomst på

försäljningen av sera, 10,000 kronor. Vidare har i skrivelsen den 10 juli 1918 anstaltens föreståndare anført, att de beräknade utgifterna syntes tillfyllest, om vissa inskränkningar i driften kunde bibehållas, dock att vad som beräknats för den diagnostiska avdelningen ej vore nog med hänsyn till prisstegringarna sedan september 1917, då föreståndarens förutnämnda framställning avläts. Som det emellertid vore omöjligt att nu göra någon tillförlitlig kostnadsberäkning, föresloge föreståndaren, att anslaget upptoges till beräknade 36,750 kronor, men att möjlighet bereddes anstalten att täcka eventuell brist genom inkomst av försålt tuberkulin och möjligen genom någon höjning av priset på sera.

Enligt vad kommittén inhämtat, har numera medicinalstyrelsen beslutat en höjning, som gällt från den 1 oktober 1918, av priset å alla slag av sera från 5 öre till 7 öre för kubikcentimeter. Vidare hava samma ämbetsverk och lantbruksstyrelsen i gemensam skrivelse den 25 september 1918 erinrat, att kostnaderna för tuberkulinets framställning allt ifrån veterinärbakteriologiska anstaltens tillkomst inberäknats i anstaltens driftkostnader och således hittills icke förorsakat lantbruksstyrelsen några särskilda utgifter, men att under nuvarande tider beredningen av tuberkulinet medförde högst avsevärda kostnader för anstalten och att därför en förändring i hittillsvarande förhållanden hade fog för sig; ämbetsverken hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte anbefalla lantbruksstyrelsen att, vid beräkning av kostnader för förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, däri jämväl inbegripa kostnad för anskaffande av det för ändamålet erforderliga tuberkulinet. Denna framställning har statskontoret i utlåtande den 25 november 1918 tillstyrkt.¹⁾

Mot den verkställda beräkningen av de utgifter, som skola bestridas med ifrågavarande anslag, har kommittén icke någon invändning att framställa. Såsom belysande för behovet av ökade medel vill kommittén — — — erinra, att vid anslagets bestämmande till nuvarande belopp avsågs, att anstalten skulle kunna hålla 8 å 10 hästar å stall, men att anstalten nu håller över 20 hästar.

I beräkningen av anstaltens på anslaget inverkan inkomster och följaktligen även i beräkningen av anslagets summa torde däremot — med hänsyn till vad ovan meddelats angående gottgörelse för från anstalten levererat tuberkulin och serum samt under förutsättning, att den ifrågasatta inkomsten å tuberkulinet kommer anstalten till godo, — rätt betydande jämkningar numera vara påkallade.

Inkomsten av försålt serum hade beräknats till 10,000 kronor. Därvid hade kalkylerats med ett pris av 5 öre för kubikcentimeter. Sedan priset numera höjts till 7 öre för kubikcentimeter, bör givetvis, under i övrigt oförändrade förhållanden, inkomstbeloppet i fråga beräknas förhöjt med $\frac{2}{5}$ eller 4,000 kronor, således till 14,000 kronor. Förhöjningen 4,000 kronor svarar dock endast emot en serumkvantitet av 200,000 kubikcentimeter, under det serumtillverkningen, som är stadd i stigande, såväl 1917 som 1918 väsentligt överstigit berörda kvantitet. För att emellertid, vid den av anstaltens föreståndare framhållna svårigheten att beräkna anslaget, bereda viss marginal för mötande av eventuell brist torde försiktigheten hjuda, att ej i nu förevarande avseende räkna med större inkomst än den nämnda.

Vidare skulle inkomst tillföras anstalten, därest tuberkulinet, som hittills fritt

¹⁾ Kungl. Maj:t har den 29 november 1918 ställt till lantbruksstyrelsens förfogande för år 1919 för gäldande av kostnaderna för tuberkulin 14,000 kronor från anslaget till förekommande, och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

tillhandahållits lantbruksstyrelsen, hädanefter betalades av denna styrelse. Vid beräkning av ett pris av 35 öre för gram — vilket uppgivits ungefär motsvara framställningskostnaden — och en levererad kvantitet tuberkulin av, för beredande av marginal i nyssberörda syfte, ej mer än 30,000 gram för år — 1916 levererades 39,200 gram, 1917 41,000 gram och 1918 intill den 1 december 33,600 gram — skulle tuberkulinberedningen inbringa anstalten en summa av 10,500 kronor. Sammanlagda inkomsten för tuberkulin- och serumframställningen skulle alltså belöpa sig till omkring 24,500 kronor, vadan för täckande av det beräknade utgiftsbeloppet, 46,750 kronor, skulle erfordras ett tillskott av i runt tal 22,000 kronor.

Till sistnämnda belopp skulle alltså anslaget bära beräknas. Då emellertid jämväl de till detta anslag hänförliga utgifterna äro betydligt påverkade av den nuvarande dyrtiden, torde de nu erforderliga medlen icke bära helt anvisas å ordinarie stat utan, liksom kommittén ifrågasatt beträffande medlen till belysning, bränsle m. m., delvis å extra stat.

Enligt vad anstaltens föreståndare, åtspord i saken, uppgivit, skulle ungefär en fjärdedel av ifrågavarande utgifter kunna anses bära tillskrivas en mera direkt inverkan av dyrtiden. I betraktande härav och av vad i övrigt anförts angående förevarande ämne håller kommittén under ovan angivna förutsättning angående inkomst å tuberkulin före, att ifrågavarande anslag bör upptagas å veterinärbakteriologiska anstaltens ordinarie stat med oförändrat belopp, 16,000 kronor, men att till förstärkning av anslaget bör beviljas medel å extra stat till belopp av 6,000 kronor.

— — — — .
Med iakttagande av det nya sättet för det till statens veterinärbakteriologiska anstalt utgående ordinarie anslagets upptagande i riksstaten, skulle alltså *staten för anstalten* enligt kommitténs förslag och med en mindre jämkning av gällande bestämmelser angående förmån av lyse för vaktmästare och jämförlig befattningshavare samt, vad angår anslaget till beredning av tuberkulin m. m., under förutsättning, att den beräknade inkomsten av tuberkulinförsäljning tillföres anstalten, erhålla följande utseende:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
A. Avlöningar m. m.					
1 föreståndare	5,000	2,500	—	7,500	{Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 laborator	3,600	2,000	—	5,600	{Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 dito	3,600	2,000	—	5,600	
1 assistent, arvode	—	—	—	3,000	{Efter 5 år kan arvodet höjas med 400 kronor.
1 dito, arvode	—	—	—	3,000	
1 kontrollant, arvode	—	—	—	2,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	1,300	500	200	2,000	{Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor. Av varje förhöjning skola 100 kronor tillhöra lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna.
1 dito	1,300	500	200	2,000	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	200	1,600	
1 vaktmästare och preparator ...	1,300	750	150	2,200	{Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	1,100	650	150	1,900	
1 stallförman	1,100	650	150	1,900	
Till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	9,000	
Till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m.	—	—	—	9,000	
Till fraktkostnad för insända prov, misstänkta för tuberkulos m. m.	—	—	—	1,300	
Till hyra för erforderliga lokaler	—	—	—	1,900	
Summa	—	—	—	59,500	
B. Till beredning av tuberkullin och sera samt nyan-skaftning och ombyte av djur ävensom till instrument, förbrukningsartiklar, reagentier, emballage, böcker och tidskrifter, skrivmaterialier, telefon m. m.					
Reservationsanslag				16,000	
			Kronor	75,500	

Anmärkning: Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och elektriskt ljus, där sådant anordnats, anvisas vaktmästaren och preparatorn, vaktmästaren eller stallförmannen, skall av lönen avstås för bostad med bränsle 300 kronor för år samt för lyse 25 kronor om året. Därest befattningshavare, som nyss nämnts, åtnjuter enbart bostad eller bostad med värme, men icke i

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 155 häft. (Nr 181.)

övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmån är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämman det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum. Förmånen av lyse innebär allenast rätt till en årlig maximiförbrukning av elektrisk ström intill högst 100 kw.-timmar. Åtnjutes lyse, skall befattningshavaren själv bekosta armatur och lampor. — I övrigt skola i fråga om förmån av bostad m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse bestämmelserna i § 3 av kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (Svensk författningssamling 1918 nr 836).»

Beträffande villkoren och bestämmelserna för åtnjutande av de i en föreslagna nya staten för ordinarie befattningshavare upptagna vlöningsförmånerna har kommittén ansett, att vad som vore stadgat avseende å den nuvarande staten borde fortfarande gälla, dock med den ändring, som skulle föranledas av förlängd semester för laborator, ävensom med vissa jämkningar av mera formell natur.

Vidare har kommittén föreslagit vanliga bestämmelser angående statens tillämpning och befattningshavares övergång från äldre till ny stat samt slutligen hemställt, att tillsvidare måtte å extra stat anvisas särskilda reservationsanslag å resp. 4,000 kronor och 6,000 kronor för förstärkning av de å anstaltens stat uppförda anslagen *dels* till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m., *dels ock* till beredning av tuberkulin och sera m. m.

Medicinalstyrelsen ^{91/12}
1918.

Över löneregleringskommitténs betänkande och förslag har utlå-tande avgivits den 31 december 1918 av medicinalstyrelsen. Därvid hava överlämnats två skrivelser från anstaltens föreståndare.

Den ena av dessa skrivelser är föranledd av en framställning från det extra kvinnliga biträdet vid tuberkulinberedningen, vilket framhållit, att hon sedan år 1908 varit anställd vid veterinärinstitutets bakteriologiska avdelning och sedan år 1912 vid veterinärbakteriologiska anstalten, att hennes avlöningsförmåner utgjordes av 85 kronor i månaden, utom dyrtidstillägg, att hon icke hade tillfälle till några extra inkomster, samt att hennes arbete vid tuberkulinberedningen i alldeles särskilt hög grad krävde noggrannhet och omsorg i arbetet. Hon anhölle därför, att hennes befattning måtte överföras å ordinarie stat såsom kvinnligt biträde av första graden.

Med anledning härav har professor Bergman vitsordat de sålunda lämnade uppgifterna samt tillstyrkt ansökningen. För den händelse den icke kunde på grund av den sena tidpunkten vinna bifall, tillstyrktes, att arvodet till biträdet vid tuberkulinberedningen måtte höjas till 1,200 kronor.

I den andra skrivelsen har Bergman yttrat sig över lönereglerings-

kommitténs betänkande. Därvid har anförts, att en kortare tids semester borde beredas assistenterna, vilket icke tagits i beräkning av löneregleringskommittén, och semesterarvoden om 200 kronor för månad beräknas för vikarierna. Det för vikarier å vaktmästar- och stallförmansbefattningarna beräknade beloppet av 3 kronor för dag vore för lågt, enär säkerligen ingen ersättare kunde fås för mindre än 10 kronor för dag. I posten fraktkostnad etc. hade ingen höjning ifrågasatts, men det hade visat sig, att denna post numera till följd av de höjda järnvägsfrakterna vore för låg. Den behövde ökas till 2,000 kronor.

Medicinalstyrelsen har för egen del anfört, att då löneregleringskommittén i allt väsentligt förordat de framställningar, styrelsen vid skilda tillfällen gjort beträffande behovet av ny stat för anstalten, hade medicinalstyrelsen, lika litet som föreståndaren för anstalten, något särskilt att erinra emot kommitténs ifrågavarande statförslag.

Den från extra biträdet vid tuberkulinberedningen inkomna framställningen om hennes uppförande på ordinarie stat med avlöning i första graden ansåge sig medicinalstyrelsen, med fäst avseende särskilt på att detta biträdes arbete med åren blivit allt mera kvalificerat, böra på det livligaste tillstyrka. I sitt år 1915 avgivna betänkande XLV angående statens veterinärbakteriologiska anstalts uppförande på ordinarie stat hade löneregleringskommittén visserligen ansett, att detta biträdes avlöning åtminstone tillsvidare borde stanna vid det då utgående, eller 900 kronor, men då ifrågavarande biträde alltjämt torde bliva erforderligt, hemställde styrelsen, att detsamma måtte uppföras på ordinarie stat med den begärda avlöningen.

Till föreståndarens för anstalten gjorda framställningar beträffande vikariatsersättning vid semester för vaktmästaren och stallförmannen, semester åt assistenterna samt förhöjning i anslaget för fraktkostnader ansåge sig medicinalstyrelsen jämväl böra hemställa om bifall.

Sedan styrelsen för veterinärhögskolan anbefallts att avgiva utlåtande över nu refererade förslag, i vad detta kunde inverka på undervisningen i bakteriologi vid högskolan, har styrelsen inhämtat yttrande från högskolans lärarkollegium, som anfört huvudsakligen följande.

Veterinärhögskolans lärarkollegium.

Det kunde inträffa, att en person innehade för befattningen såsom laborator vid nämnda anstalt nödig kompetens utan att dock vara i besittning av de kvalifikationer, som krävdes för att på ett fullt tillfredsställande sätt bestrida undervisningen och självständigt handhava examinationen i ett så viktigt ämne som bakteriologi. De olägenheter för undervisningen, som kollegiet redan från början befarat såsom följd av att i det hänseendet ej fullt kompetenta personer anställdes, hade

också av erfarenheten till fullo bestyrkts. På grund härav och enär denne laborator vore ledamot av lärarkollegiet och såsom sådan kollegiets sakkunnige, då det gällde avgivande av utlåtande i bakteriologiska frågor, samt han sålunda i det företrädda ämnet borde besitta full professorskompetens, borde tillsättandet, enligt kollegiets mening, ske i närmaste överensstämmelse med stadgarnas för veterinärhögskolan föreskrifter rörande professorsbefattningar, för att högskolans fordringar med hänsyn till undervisningen i bakteriologi skulle kunna anses fullt tillgodosedda.

Kollegiet insåge dock till fullo de olägenheter för den veterinärbakteriologiska anstalten, som skulle kunna uppstå genom fastställande av alltför höga kompetensfordringar för meromnämnda laboratorbefattningar, då därigenom möjligheten att få dessa befattningar besatta skulle i väsentlig grad försvåras eller omöjliggöras.

Den hittills följda anordningen med överlämnande av undervisningen i bakteriologi åt laboratorn vid statens veterinärbakteriologiska anstalt hade emellertid aldrig synt kollegiet fullt tillfredsställande och de erfarenheter, som under de senare åren vunnits, hade endast bekräftat riktigheten av denna uppfattning. En annan anordning av undervisningen i bakteriologi vore därför, enligt kollegiets mening, önskvärd, och den syntes lämpligast kunna åvägbringas genom att undervisningen, såsom kollegiet även från början föreslagit, överlämnades åt föreståndaren för den veterinärbakteriologiska anstalten i stället för åt en av laboratorerna. Därigenom skulle för högskolan kunna förvärfvas en framstående lärarkraft, och nödig kontinuitet i undervisningen vinnas samt lärarkollegiet erhålla en värdig representant för sakkunskapen i bakteriologiska frågor.

Då undervisningen i bakteriologi endast omfattade två föreläsningar i veckan under höstterminen samt praktiska övningar två dagar i veckan under endast sex veckors tid, syntes det kollegiet, att föreståndaren för den veterinärbakteriologiska anstalten med lätthet borde kunna medhinna densamma utan att därigenom behöva åsidosätta sitt egentliga arbete inom anstalten, i synnerhet om, såsom det föreliggande förslaget innebure, två laboratorer och två assistenter komme att därstädes anställas.

Kollegiet tillstyrkte därför, att sådana ändringar i instruktionen för den veterinärbakteriologiska anstalten måtte företagas, att antingen veterinärhögskolan, så länge undervisningen i bakteriologi därstädes bestredes av en av laboratorerna vid nämnda anstalt, måtte tillförsäkras tillräckligt inflytande på tillsättandet av nämnda laboratorbefattningar för att betrygga erhållandet av en från högskolans synpunkt fullt kompetent lärarkraft eller att undervisningen i nämnda ämne måtte överlämnas åt anstaltens föreståndare, vilket senare alternativ syntes kollegiet vara det för närvarande ur alla synpunkter lämpligaste och som kollegiet därför i första rummet ville förorda.

Högskolans styrelse har yttrat.

Styrelsen ville erinra, att densamma i skrivelse den 19 september 1918 beträffande frågan om vilka ämnen, som lämpligen borde överflyttas på en av styrelsen ifrågasatt ny professur i födoämneshygien m. m. vid högskolan, uttalat bland annat följande.

Därigenom att den blivande professuren i födoämneshygien övertog även undervisningen i bakteriologi, skulle ju också öppnas utsikter till en slutgiltig lösning av den viktiga och hittills icke tillfredsställande lösta frågan om ordnandet av

undervisningen i sistnämnda ämne vid högskolan. Att bakteriologien förr eller senare måste övertagas av en lärare, som vore fast knuten vid högskolan, hade de senare årens erfarenheter om svårigheterna att med den nuvarande anordningen erhålla lämplig lärare i ämnet noggsamt visat, och för övrigt torde det väl endast vara en tidsfråga, då veterinärbakteriologiska anstaltens arbeten tagit sådan omfattning, att det lokala sambandet mellan anstalten och högskolan måste upphöra. Styrelsen ansåge sig emellertid av vissa närmare anförda skäl böra stanna vid att föreslå, att professuren i födoämneshygien visserligen skulle omfatta såsom biämnen förutom helminthologien jämväl bakteriologien och att en blivande innehavare av denna befattning således skulle vara kompetent att undervisa även i bakteriologi med skyldighet för honom att, när så kunde påfordras, övertaga undervisningen i berörda ämne, men att tillsvidare ingen ändring skedde i den hittillsvarande anordningen i fråga om undervisningen i bakteriologi, vilken sålunda fortfarande skulle tillsvidare ombesörjas av laboratorerna vid veterinärbakteriologiska anstalten. Det syntes sedan få bli en lämplighetsfråga, när den faktiska överflyttningen av undervisningsskyldigheten i bakteriologi till professorn i ämnet skulle äga rum, om först i samband med utflyttning av veterinärbakteriologiska anstalten eller tidigare. Möjligen kunde ju också tänkas, att redan tidigare t. ex. examinationen och även viss del av undervisningen övertoges av professorn.

Detta sitt uttalande vidhölle styrelsen allt framgent och styrelsen ginge sålunda ut ifrån, att även den nu ifrågasatta anordningen om valfrihet mellan de båda laboratorerna vid anstalten beträffande bakteriologiundervisningen vid högskolan endast vore ett interimistiskt ordnande av nämnda undervisning. Även om det kunde antagas vara till fördel för undervisningen att, såsom lärarkollegiet förordat, anstaltens föreståndare övertog densamma, kunde styrelsen dock icke undgå att finna en dylik anordning förenad med vissa betänkligheter med hänsyn till ledningen av och arbetet vid anstalten.

Då styrelsen sålunda icke kunde biträda detta lärarkollegiets förslag och då styrelsen icke ansåge det kunna ifrågasättas att, på sätt lärarkollegiet jämväl föreslagit, fordra full professorskompetens hos aspiranterna till ifrågavarande laboratorbefattningar, funne styrelsen icke anledning till annan erinran mot medicinalstyrelsens förslag i ämnet än att såsom villkor för omförmälda befattningars erhållande borde uppställas, att sökande till en var av dem tillsvidare skulle vara skyldig underkasta sig teoretiskt och praktiskt undervisningsprov i likhet med sökande till laboratorstjänst vid högskolan.

Från detta styrelsens utlåtande hava skiljaktiga meningar uttalats av styrelsens ordförande, justitierådet P. von Seth samt högskolans rektor, professorn J. Vennerholm.

Den förre har förklarat sig vara livligt övertygad om de stora fördelar för högskolan det skulle innebära, om för tiden intill dess undervisningen i bakteriologi kunde övertagas av lärare vid högskolan, det kunde ordnas så, att nämnda undervisning bestredes av veterinärbakteriologiska anstaltens föreståndare. För så vitt icke allt för stora olägenheter med hänsyn till arbetet vid anstalten skulle visa sig förbundna med en dylik anordning, funne han sig alltså böra tillstyrka densamma.

Kunde däremot saken icke låta sig ordna på angivet sätt, utan måste undervisningen tillsvidare överlämnas åt laborator vid anstalten, instämde von Seth i vad majoriteten inom styrelsen anfört såväl beträffande förslaget om valfrihet mellan laboratorerna som i fråga om de kompetensfordringar, vilka borde ställas på de senare.

Professor Vennerholm har åberopat lärarkollegiets hemställen.

*Anordnande
vid veterinär-
bakteriolo-
giska an-
stalten av
bakteriologisk
köttkontroll.*

I detta sammanhang anhåller jag att få närmare redogöra jämväl för det av mig vid statsverkspropositionens föredragning i punkten 115 under nionde huvudtiteln omförmälda ärende angående gjord framställning om anordnande vid veterinärbakteriologiska anstalten av bakteriologisk köttkontroll till tjänst åt sådana mindre samhällen, respektive åt veterinärer, vilka icke kunna själva anskaffa den för dylik kontroll erforderliga utrustningen eller sakkunniga hjälpen.

Med skrivelse den 9 juni 1916 hemställde styrelsen för svenska veterinärföreningen för kött- och mjölkhygien, att medicinalstyrelsen ville låta utarbета råd och anvisningar för anordnande även vid mindre köttbesiktning sinstitutioner av bakteriologisk köttkontroll.

Med anledning härav remitterade medicinalstyrelsen frågan till lärarkollegiet vid veterinärhögskolan med hemställen, att kollegiet ville efter vederbörandes hörande till styrelsen inkomma med yttrande och förslag i ärendet. Till svar härå meddelade lärarkollegiet, att kollegiet bland sina ordinarie ledamöter icke ägde någon företrädare för de ämnen, vilka företrädesvis måste anses betinga den för avgivande av ett utlåtande i nämnda fråga nödiga kompetensen, och föreslog tillsättande av en kommitté för frågans behandling. Enär medicinalstyrelsen emellertid ansåg, att frågan skulle kunna vinna en lycklig lösning, utan att en så stor apparat som en kommitté tillsattes, remitterade styrelsen ärendet till föreståndaren för statens veterinärbakteriologiska anstalt, professorn Bergman och sanitetsveterinären O. Petrelius.

I det av dessa personer avgivna utlåtandet åberopas först yttranden av ett par utländska vetenskapsmän av innehåll, att man med enbart makroskopisk köttbesiktning t. o. m. i förening med undersökning av det sjuka djuret före slakten icke kunde motivera mer än en misstanke, att hos slaktdjuret förelegat en sjukdom, som kunde göra köttet hälsovådligt. För att en väl ordnad köttkontroll skulle kunna fylla den dubbla uppgiften att å ena sidan skydda människors hälsa för de faror, som enligt erfarenheten uppstode genom att kött från sjuka djur komme i handeln och förtärdes, och å andra sidan undvika att skada lantushållningens ekonomi genom onödiga kassationer, vore det nödvändigt, att den mikroskopiska besiktningen

tänkta fall kompletterades med bakteriologisk undersökning. Erfarenheten från den vid flera offentliga slakthus utförda bakteriologiska köttkontrollen lärde, att densamma tryggade mot köttförgiftning genom förtärande av kött från infekterade djur, och att dessutom antalet kassationer betydligt minskades. Införandet av bakteriologisk köttkontroll gjorde det alltså möjligt icke blott att i hälsovårdens intresse med större säkerhet känna igen ett med hänsyn till dess förmåga att förorsaka äkta köttförgiftning farligt kött, utan det medförde också den stora national-ekonomiska fördelen, att tack vare undersökningsmetodens tillförlitlighet de nödslaktade djuren kunde bibehålla ett rätt betydligt värde.

Med kännedom om den nytta bakteriologisk köttkontroll redan gjort på de få ställen här i landet, där den tillämpats, instämde Bergman och Petrelius i dessa yttranden och ansåge, att en utsträckt användning av densamma vore högst önskvärd särskilt under tider av köttbrist.

Den bakteriologiska köttkontrollen baserade sig på grundsatserna, att kött efter ett nyslaktat, friskt djur praktiskt taget vore fritt från bakterier, och att kött kunde förorsaka egentlig köttförgiftning endast då det innehölle köttförgiftningsbakterier. Sådana kunde finnas i muskulaturen hos ett sjukt djur redan i livet eller tillföras och föröka sig i kött från både friska och sjuka djur efter slakten. Andra bakterier kunde, om de förekomme i köttet i större mängd, göra detta otjänligt till människoföda och i vissa fall åstadkomma sönderdelningsprocesser, som gjorde detsamma rent av hälsovådligt. Förekomme de däremot i mindre antal, kunde köttet allt efter omständigheterna frigivas utan vidare eller först efter saltning eller kokning.

Vid den bakteriologiska köttkontrollens utförande anlades från det misstänkta fallet plattkultur av blod eller finfördelat kött. Det hade visat sig, att kött från sjuka djur — med vissa undantag — i regel vore sterilt, och att bakterier, som förekomme i kött, oftast vore ofarliga. Plattorna visade alltså oftast ingen växt och undersökningen gäve i så fall utslag redan vid plattans avläsande. Vid eventuell växt kunde artbestämningen bliva mer eller mindre omfattande alltefter bakterieflorens natur.

Varje besiktningsman borde vara så utrustad, att han åtminstone kunde anlägga en plattkultur och på så sätt bilda sig en uppfattning, huruvida ett kött vore sterilt eller ej. Visade sig växt, borde han fortsätta differentieringen så långt han vore skickad härför eller sända in plattkulturen jämte blod- eller köttprov till statens veterinärbakteriologiska anstalt för närmare undersökning. Åtminstone de större, offentliga slakthusen borde dock vara så rustade både vad laboratorium och kvalificerad arbetskraft beträffade, att undersökningarna där kunde slutföras.

Organisationen av den bakteriologiska köttkontrollen syntes böra anförtros åt statens veterinärbakteriologiska anstalt, som borde få i uppdrag att utfärda råd och anvisningar till besiktningsmännen angående kontrollens praktiska utförande samt att mot lämplig avgift förse dem med substrat, färger, en del glasvaror för provtagning m. m. Emellertid borde ej blott besiktningsmännen utan alla praktiserande veterinärer naturligtvis hava tillfälle att sålunda skicka in kött- eller blodprov från nödslaktade djur. Även härigenom borde många onödiga kassationer kunna undvikas.

Medicinalstyrelsen har enligt skrivelse den 11 december 1917 funnit av detta yttrande framgå de stora fördelar, vilka såväl ur national-

ekonomisk som ock vetenskaplig synpunkt skulle stå att erhålla, om den bakteriologiska köttkontrollen, mer än vad nu vore fallet, komme till användning. Det borde framhållas, att, då besiktningsmannen funne förändringar, som kunde tyda på förekomst av bakterier i blod och kött, kunde köttet tillsvidare tagas i förvar i och för en bakteriologisk undersökning. Följande dag, då undersökningen i fråga avslutats, och resultatet vore känt, hade besiktningsmannen betydligt mycket större förutsättningar att bedöma köttets användbarhet till människoföda riktigt, varken för strängt eller för mildt. Genom metodens användande kunde därför i många fall till konsumtion räddas kött, som, därest endast den makroskopiska undersökningen varit utslagsgivande, hade måst kasseras.

För ytterligare utredning i ärendet återremitterade medicinalstyrelsen ärendet till professor Bergman. Denne hemställde med anledning härav, att medicinalstyrelsen måtte göra framställning om, att till styrelsens förfogande skulle ställas dels för en gång ett belopp av 4,650 kronor till lokalinredning och en första uppsättning av förbrukningsartiklar och dels en summa av 2,900 kronor till täckande av viss del av driftkostnaderna för anordnande vid statens veterinärbakteriologiska anstalt av bakteriologisk köttkontroll. Anstaltens årskostnader för ifrågavarande ändamål kunde beräknas till 4,400 kronor, därav 1,400 kronor till hyra, 1,500 kronor till vaktmästare och 1,500 kronor till belysning, uppvärmning, renhållning, emballage m. m. Prisen å de substrat och färgvätskor, som från anstalten utsändes till alla de små laboratorierna, syntes kunna beräknas så, att de täckte ej blott inköpskostnaderna för glasvaror, substrat och färger, sedan den första uppsättningen härav erhållits, utan även de till 1,500 kronor beräknade årsutgifterna för belysning m. m. För lokalhyra och avlöning till vaktmästaren syntes däremot krävas tillskott av statsmedel.

Medicinalstyrelsen, som insåge den stora betydelse, som man ovillkorligen måste tillmäta den bakteriologiska köttkontrollen, samt i likhet med de sakkunniga, ansåge, att anordningar borde vid nämnda anstalt vidtagas för utförande av bakteriologisk köttkontroll åt sådana mindre samhällen respektive åt veterinärer, vilka icke kunde själva anskaffa den för densamma erforderliga utrustningen eller sakkunniga hjälpen, har med anledning härav hemställt, att för anordnande vid statens veterinärbakteriologiska anstalt av bakteriologisk köttkontroll måtte ställas till styrelsens förfogande dels för en gång 4,650 kronor till lokalinredning och den första uppsättningen av instrument m. m. och dels 2,900 kronor till täckande av viss del av driftkostnaderna.

De i löneregleringskommitténs betänkande innefattade förslagen till ändringar i veterinärbakteriologiska anstaltens stat synas mig välgrundade och ägnade att nästan i alla avseenden godkännas. Denna anstalt har under hela den tid den varit i verksamhet varit stadd i en kraftig utveckling och har otvivelaktigt varit till stort gagn för landets kreatursskötsel. Det är emellertid oförnekligt, att anstalten, oaktat densamma upprepade gånger utvidgats och erhållit höjda anslag, fortfarande är organiserad i en så liten skala, att största svårighet möter för densamma att bedriva sin verksamhet i dennas nuvarande omfattning samt att den knappast har möjlighet att ytterligare utveckla verksamheten. Många viktiga undersökningar hava därför måst uppskjutas eller underlåtas. Stora svårigheter hava också bland annat visat sig, då fråga uppstått om återbesättande av lediga tjänster vid anstalten.

Såsom den viktigaste delen av omorganisationsfrågan framstår anstaltens genomförda uppdelning i två avdelningar, vardera under ledning av en laborator. En sådan åtgärd finner jag vara påkallad och får såsom skäl härtill åberopa den härför lämnade motiveringen. Förslaget att höja laboratorernas avlöning till 5,600 kronor eller samma belopp, som utgår till laboratorerna vid statsmedicinska anstalten m. fl., biträder jag och anser tillika, att i följd härav semestern för laborator bör utsträckas till en och en halv månad.

Ifråga om uppehållet av undervisningsskyldigheten i bakteriologi vid veterinärhögskolan, vilken nu åligger laborator vid veterinärbakteriologiska anstalten, tillåter jag mig hänvisa till vad jag därom förut i dag anfört vid motiverande av proposition angående vissa ändringar i veterinärhögskolans stat m. m. Jag anser alltså, att tillsvidare sagda undervisning fortfarande bör meddelas av befattningshavare vid anstalten. Mot vad som nu föreslagits angående bestämmandet av villkoren av laboratorerna som skall fullgöra dylik undervisningsskyldighet, har jag ingen erinran och anser därjämte, i likhet med högskolans styrelse, att sökande till vardera laboratorbefattningen skall underkasta sig undervisningsprov. Jag anser emellertid önskvärt, att sagda undervisningsskyldighet icke strängt bindes uteslutande vid laboratorbefattning, utan att möjlighet bör öppnas för att undervisningen må övertagas av veterinärbakteriologiska anstaltens föreståndare, därest detta befinnes önskligt och omständigheterna i övrigt medgiva en sådan anordning. Någon skyldighet för föreståndaren att övertaga dylik undervisning lär emellertid icke nu böra stadgas i avlöningsvillkoren, enär någon ändring i föreståndarens avlöningsförmåner icke ifrågasättes.

Vad kommittén föreslagit i fråga om anställande av två assistenter och en kontrollant samt beträffande avlöning till dem biträder jag.

Av de nu å anstaltens stat upptagna två kvinnliga biträdena i första lönegraden sysselsättes det ena med laboratoriearbeten och det andra med kassörs- och skrivgöromål m. m. Kommittén har nu föreslagit, att dessa bägge biträden skulle uppflyttas i andra lönegraden. Tillika har kommittén föreslagit, att för distributionen av anstaltens synnerligen omfattande serumtillverkningar måtte å staten uppföras ett nytt biträde i första lönegraden. Dessa förslag av kommittén vill jag för min del biträda. Efter avgivandet av kommitténs utlåtande har framställning gjorts av det extra kvinnliga biträde, som sedan mer än 10 år varit anställd vid tuberkulinberedningen, att bliva uppfört å ordinarie stat såsom biträde av första graden och har denna framställning tillstyrkts av såväl anstaltens föreståndare som medicinalstyrelsen. Detta biträde avlönas nu från den å anstaltens stat upptagna anslagsposten till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar och uppbär 85 kronor i månaden eller sålunda 1,020 kronor för år. Kommittén har i sin beräkning av den erforderliga storleken av sagda anslagspost fortfarande upptagit en avlöning av 1,020 kronor till detta biträde. Då emellertid anstaltens verksamhet med tuberkulinberedning måste anses vara av stadigvarande natur och ett kvinnligt biträde förvisso framdeles liksom hittills måste vara fullt sysselsatt därmed, finner jag för min del goda skäl föreligga för att uppföra detta biträde såsom ordinarie i första lönegraden. I stället kan nyssnämnda anslagspost minskas med i avjämnat tal 1,000 kronor.

Jag instämmer i förslaget att i staten uppföra, jämte den nuvarande vaktmästaren och preparatorn med de av 1918 års lagtima riksdag bestämda avlöningsförmåner, även en vaktmästare och en stallförman enligt kommitténs förslag.

Anslagsposten till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar har av kommittén upptagits till 9,000 kronor. Genom uppförandet i staten av ytterligare ett kvinnligt biträde i första graden kan, såsom jag anför, denna post minskas med 1,000 kronor. Däremot böra till vikariatsersättning under detta biträdes semester beräknas 125 kronor. Vidare anser jag att, såsom anstaltens föreståndare föreslagit och medicinalstyrelsen tillstyrkt, en kortare tids semester, högst en månad, bör beredas assistenterna och att till vikariatsarvode bör beräknas 200 kronor för månad, tillhoppa 400 kronor. På grund härav tillstyrker jag, att förvarande anslagspost må upptagas till i avjämnat tal 8,600 kronor.

Kommitténs förslag ifråga om anslagsposterna till belysning m. m. samt till hyra för erforderliga lokaler biträder jag. Anslagsposten till fraktkostnad för insända prov, misstänkta för tuberkulos m. m., torde med anledning av vad anstaltens föreståndare numera upplyst böra i någon mån höjas. Då det uppgivna skälet, höjda fraktkostnader, i viss mån är av tillfällig natur, torde större höjning än till 1,600 kronor ej vara tillrådlig.

Vad kommittén anfört och föreslagit beträffande reservationsanslaget till beredning av tuberkulin och sera m. m. ger mig icke anledning till erinran.

Kommitténs förslag till stat och anslag är byggt på den förutsättning, att anstalten får disponera inflytande inkomst genom försäljning av sera m. m. samt erhåller gottgörelse för levererat tuberkulin. Härutinnan instämmer jag med kommittén.

Jag får därför nu framlägga följande förslag till ny stat för ifrågasvarande anstalt, att tillämpas från och med år 1920.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
A. Avlöningar m. m.					
1 föreståndare	5,000	2,500	—	7,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 laborator	3,600	2,000	—	5,600	
1 do	3,600	2,000	—	5,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 assistent, arvode	—	—	—	3,000	
1 dito, arvode	—	—	—	3,000	} Efter 5 år kan arvodet höjas med 400 kronor.
1 kontrollant, arvode	—	—	—	2,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	1,300	500	200	2,000	} Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor. Av varje förhöjning skola 100 kronor tillhöra lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna.
1 dito	1,300	500	200	2,000	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	200	1,600	
1 dito	1,100	300	200	1,600	
1 vaktmästare och preparator	1,300	750	150	2,200	
1 vaktmästare	1,100	650	150	1,900	} Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 stallförman	1,100	650	150	1,900	
Till tillfälliga biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	8,600	
Till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m.	—	—	—	9,000	
Till fraktkostnad för insända provmisstänkta för tuberkulos m. m.	—	—	—	1,600	
Till hyra för erforderliga lokaler	—	—	—	1,900	
Summa	—	—	—	61,000	
B. Till beredning av tuberkulin och sera samt nyan-skäffning och ombyte av djur ävensom till instrument, förbrukningsartiklar, reagentier, emballage, böcker och tidskrifter, skrivmaterialier, telefon m. m.					
<i>Reservationsanslag</i>				16,000	
			Kronor	77,000	

Anmärkning. Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och elektriskt ljus, där sådant anordnats, anvisas vaktmästaren och preparatorn, vaktmästaren eller stallförmannen, skall av lönen avstås för bostad med bränsle 300 kronor för år samt för lyse 25 kronor om året. Därest

befattningshavare, som nyss nämnts, åtnjuter enbart bostad eller bostad med värme, men icke i övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmån är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämma det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum. Förmånen av lyse innebär allenast rätt till en ärlig maximiförbrukning av elektrisk ström intill högst 100 kw.-timmar. Åtnjutes lyse, skall befattningshavaren själv bekosta armatur och lampor. — I övrigt skola i fråga om förmån av bostad m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse bestämmelserna i § 3 av kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (svensk författningssamling nr 836).

Slutsumman av denna stat är 1,500 kronor högre än det i statsverkspropositionen beräknade ordinarie anslaget.

För åtnjutande av de i denna stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner torde i huvudsaklig överensstämmelse med vad löneregleringskommittén föreslagit böra stadgas följande villkor och bestämmelser:

att innehavare av ordinarie befattning vid statens veterinärbakteriologiska anstalt skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av anstalten eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest anstaltens ställning så förändras, att densamma ej längre kan anses såsom självständig institution, eller därest vissa ifrågavarande institution tillhörande göromål överflyttas till annan institution, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de göromål, som anförtros honom, eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra inom den institution, till vilken göromålen överlämnas;

att med ordinarie befattning vid ifrågavarande anstalt icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid anstalten ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, såframt ej, vad angår föreståndaren, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning vid anstalten, medicinalstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att innehavare av ordinarie befattning vid anstalten icke äger att utan medgivande av den myndighet, varunder anstalten lyder, mot betalning åtaga sig sådana uppdrag åt enskilda, som falla inom anstaltens verksamhetsområde, eller utöva annan enskild veterinärpraktik;

att laborator vid anstalten skall vara skyldig att tills vidare och intill dess annorledes må varda i vederbörlig ordning bestämt bestrida jämväl undervisningen i bakteriologi vid veterinärhögskolan;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som eljest undfår

ledighet såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för tjänsteresor eller för beredande av semester, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid anstalten, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar men eljest däremot svarande belopp;

att i fråga om i staten medgiven förhöjning av avlöningen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter, vad angår vaktmästaren och preparatorn, vaktmästaren samt stallförmannen tre år men beträffande annan befattningshavare fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare tre respektive fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare tre respektive fem år, ävenledes på samma villkor;

under iakttagande vad var och en av oförmälda avlöningsförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förrän vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd; bärande föreståndaren samt vaktmästaren och preparatorn därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av avlöningsförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av föreståndaren och laboratorerna en var under en och en halv månad, av de kvinnliga biträdena en var under en månad samt av vaktmästaren och preparatorn, vaktmästaren samt stallförmannen en var under femton dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å upp-
börd, är pliktig att begagna sig av semester å tid av året, som bestämmes av
chefen för medicinalstyrelsen;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller
dödsfall själva lönen ävensom ortstillägg, där sådant förekommer, må utgå till måna-
dens slut;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt
till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst innehavares rätt till
pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår inne-
havare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya staten, skall vara skyldig underkasta sig,
efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster,
som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;
samt

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare skola i övrigt
lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående
allmänna villkor och bestämmelser att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks
och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag särskilda reser-
vationsanslag å respektive 4,000 och 6,000 kronor böra anvisas å extra
stat för år 1920 till förstärkning av anslagsposterna dels till belysning
m. m. och dels till beredning av tuberkulin och sera m. m.

Förslaget om anordnande vid anstalten av bakteriologisk kött-
kontroll synes mig vara väl motiverat. Genom en sådan anordning
torde såväl betydelsefulla fördelar vinnas i hygieniskt avseende som ock
möjlighet beredas att till nyttigt ändamål använda köttpartier, vilka eljest
troligen måst förstöras. De beräknade kostnaderna, upptagna till 4,650
kronor för en gång och 2,900 kronor såsom årlig driftkostnad, föran-
leda ingen erinran från min sida.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig framlagda förslaget till stat för statens
veterinärbakteriologiska anstalt, att tillämpas från och med år 1920,
ävensom de av mig föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande
av de i samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlönings-
förmåner;

dels förklara, att en var, som med eller efter ingången av år 1920
tillträder ordinarie befattning vid statens veterinärbakteriologiska anstalt,
skall vara pliktig att underkasta sig ovauberörda villkor och bestäm-
melser; samt att den innehavare av ordinarie befattning vid nämnda
anstalt, vilken icke före viss av Kungl. Maj:t bestämd dag anmäler, att

han vill övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kan därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst-innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels vid bifall härtill höja bestämda anslaget till statens veterinär-bakteriologiska anstalt från kronor 26,700
med » 34,300
till » 61,000,

till följd varav med inräknande av ordinarie reservationsanslaget å 16,000 kronor till beredning av tuberkulin och sera m. m. ordinarie anslagen till ifrågavarande anstalt komma att uppgå till inalles 77,000 kronor;

dels ock för år 1920 å *extra stat* anvisa
till förstärkning av den i staten för statens veterinärbakteriolo-giska anstalt upptagna anslagspost till belysning, bränsle, gas, vatten, renhållning m. m. ett förslagsanslag, högst kronor 4,000,
till förstärkning av den i samma stat upptagna anslagspost till beredning av tuberkulin och sera m. m. ett reservations-
anslag av kronor 6,000,
till kostnader för inrättande vid ifrågavarande anstalt av anord-ningar för bakteriologisk köttkontroll ett förslagsanslag,
högst kronor 4,650,
samt till bestridande av en del av kostnaderna för utövande av dylik köttkontroll ett reservationsanslag av kronor 2,900.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle propo-sition i ämnet avlätas till riksdagen med den lydelse, bil. — till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
H. Mellström.